

LOKĀLPLĀNOJUMS,
ar kuru groza teritorijas plānojumu
nekustamā īpašuma “Lagūnas”
(kad. Nr.80760140004),
Mārupes pagastā, Mārupes novadā
teritorijā

VIDES PĀRSKATS

Lokālplānojuma
ierosinātājs:

SIA “Sabiedrība Mārupe”

reģistrācijas Nr. 40103045371

juridiskā adrese: Mazcenu aleja 37, Jaunmārupe, Mārupes pagasts,
Mārupes novads, LV-2166

Lokālplānojuma
izstrādātājs:

SIA “Reģionālie projekti”

reģistrācijas Nr. 40003404474

juridiskā adrese: Rūpniecības iela 32b-2, Rīga, LV-1045

SATURS

IEVADS	3
1. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶIS, UZDEVUMI, ĪSS SATURA IZKLĀSTS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	4
1.1. Lokālplānojuma izstrādes mērķis un uzdevumi	4
1.2. Īss lokālplānojuma satura izklāsts	5
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	6
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI	6
2.1. Vides pārskata sagatavošanas procedūra	6
2.2. Iesaistītās institūcijas	6
2.3. Sabiedrības līdzdalība	7
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS	8
3.1. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS NOVĪETOJUMS UN PLATĪBA	8
3.2. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ESOŠĀ IZMANTOŠANA	8
3.3. APKĀRTĒJO TERITORIJU ESOŠĀ IZMANTOŠANA	9
3.4. RISKĀ TERITORIJAS UN PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS	10
3.5. GAISA KVALITĀTE	11
3.6. GRUNTS, PAZEMES UN VIRSZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE	11
3.7. TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMS	12
3.8. SMAKU EMISIJAS	12
3.9. IESPĒJAMĀ TERITORIJAS ATTĪSTĪBA, JA LOKĀLPLĀNOJUMS NETIKTU ĪSTENOTS	13
4. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ PLĀNOTĀS DARBĪBAS UN RISINĀJUMU ĪSS APRAKSTS	13
5. AR LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS UN BŪTISKĀKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	16
5.1. VIDES TROKSNIS	17
5.2. IETEKME UZ GAISA KVALITĀTI	17
5.3. IETEKME NO TRANSPORTA	18
5.4. IETEKME UZ HIDROLOĢISKAJĒM APSTĀKĻIEM	18
5.5. IETEKME UZ DABAS VĒRTĪBĀM	18
5.6. IETEKME UZ AINAVU	19
5.7. SUMMĀRĀS IETEKMES	19
6. RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU LOKĀLPLĀNOJUMA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI	20
7. ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	22
9. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	24
9.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	24
9.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	25
10. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	26
11. LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	27
12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	27
KOPSAVILKUMS	28

IEVADS

Lokālpārvaldības izstrāde uzsākta saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības domes 28.12.2024. lēmumu Nr.42 (domes sēdes protokola Nr.23 pielikums) "Par lokālpārvaldības izstrādes uzsākšanu nekustamā īpašuma "Lagūnas", Mārupes pagastā, Mārupes novadā (kadastra Nr.80760140004), teritorijai" un apstiprināto Darba uzdevumu lokālpārvaldības izstrādei. Mārupes novada pašvaldības domes 28.12.2024. lēmums Nr.42 pieņemts pamatojoties uz SIA "Sabiedrības Mārupe" pašvaldībā iesniegta iesnieguma pamata.

Enerģētikas un vides aģentūra 07.04.2025. pieņēma lēmumu Nr. 10.2/17/2025 Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Lokālpārvaldījumam veikts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – SIVN) un sagatavots Vides pārskats.

SIVN mērķis ir izvērtēt lokālpārvaldības īstenošanas iespējamo jeb prognozējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, ņemot vērā lokālpārvaldības izstrādes mērķi, uzdevumus, esošo situāciju, plānoto izmantošanu un tās iespējamo ietekmi uz blakus teritorijām.

Lokālpārvaldības izstrādes mērķis ir noteikt derīgo izrakteņu ieguvu kā primāro atļauto teritorijas izmantošanu nekustamā īpašuma "Lagūnas" ar kadastra Nr.80760140004 teritorijā (atradnei "Lagūnas 2021.gads"), nekustamajam īpašumam atstājot spēkā esošo funkcionālo zonējumu Lauksaimniecības teritorija (L).

Vides pārskatā, atbilstoši lokālpārvaldības darba uzdevuma prasībām un detalizācijas pakāpei, ko nosaka plānošanas dokumenta konteksts, veikta pieejamās informācijas un datu analīze. Identificētas, aprakstītas un izvērtētas lokālpārvaldības risinājumu iespējamās ietekmes uz vidi un iespējamās alternatīvas, ņemot vērā lokālpārvaldības izstrādes mērķi un teritorijas, kas potenciāli varētu tikt ietekmētas.

Nekustamajā īpašumā "Lagūnas" ar kadastra Nr.80760140004 paredzētajai darbībai dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots ziņojums (izstrādātājs SIA "Vides eksperti") (turpmāk – IVN). 2023.gada 20.jūlijā Vides pārraudzības valsts birojs (tagad – Enerģētika un vides aģentūra) sniedza atzinumu Nr.5-04/7/2023 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā (derīgs līdz 2026.gada 20.jūlijam). 2023.gada 2.oktobra Mārupes novada pašvaldības domes sēdē pieņēma lēmumu Nr.1 (domes ārkārtas sēdes protokols Nr.19) "Par paredzētās darbības "Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā" akceptēšanu.

SIVN veica un Vides pārskatu saskaņā ar noslēgto līgumu izstrādāja SIA "Reģionālie projekti".

1. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶIS, UZDEVUMI, ĪSS SATURA IZKLĀSTS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā lauku teritorijas daļai nekustamajā īpašumā "Lagūnas" spēkā esošā Mārupes novada teritorijas plānojuma grozīšanai.

1.1. Lokālplānojuma izstrādes mērķis un uzdevumi

Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir noteikt derīgo izrakteņu ieguvu kā atļauto teritorijas izmantošanu nekustamā īpašuma "Lagūnas" ar kadastra Nr.80760140004 teritorijā (atradnei "Lagūnas 2021.gads"), nekustamajam īpašumam atstājot spēkā esošo funkcionālo zonējumu Lauksaimniecības teritorija (L). Grozījumi teritorijas plānojumā ierosināti, lai lokālplānojuma teritorijā uzsāktu saimniecisko darbību (derīgo izrakteņu ieguvu), kas tiešā veidā nav noteikta kā atļautā izmantošana nekustamā īpašuma "Lagūnas" teritorijā, bet ir nepieciešama, lai īstenotu sākotnēji definēto attīstības ieceri - dīķu ierīkošanu un derīgo izrakteņu ieguvu.

Lokālplānojuma izstrādes uzdevumi:

1. Pamatot grozījumus Teritorijas plānojumā attiecībā uz atļautās izmantošanas veidiem Lokālplānojuma teritorijā, nosakot derīgo izrakteņu ieguvu kā atļauto izmantošanu. Pamatot attīstības ieceres atbilstību Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022. – 2034. gadam.
2. Izvērtējot Mārupes novada un Olaines novada pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, reģionālā un nacionālā līmeņa attīstības dokumentus un projektu iniciatīvas, novērtēt Lokālplānojuma teritorijas attīstības potenciālu un vēlamu teritorijas izmantošanas mērķi pēc derīgo izrakteņu izstrādes pabeigšanas.
3. Veikt teritorijas funkcionāli telpisko analīzi tuvākās apkāmes esošās un plānotās izmantošanas kontekstā, un, ievērojot plānoto nacionālās nozīmes transporta infrastruktūras attīstības projektu risinājumus (A5 autoceļa pārbūves un Rail Baltica dzelzceļa infrastruktūras attīstības projektus), noteikt turpmākai teritorijas attīstībai atbilstošo teritorijas funkcionālo zonējumu, atļautās izmantošanas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.
4. Izvērtēt IVN dokumentāciju un pieejamo informāciju par tehniskajiem risinājumiem paredzētajām darbībām, kas skar Lokālplānojuma teritoriju, un noteikt plānotās attīstības ieceres risinājumu atbilstību IVN ziņojumos paredzēto darbību īstenošanas nosacījumiem, tai skaitā paredzēt risinājumus iespējamiem pielāgojumiem pagaidu izmantošanas statusā vai nosakot Lokālplānojumā teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN). Vērtējumu veikt par sekojošiem IVN procesiem:
 - 4..1. IVN Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecībai;
 - 4..2. IVN Autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils–Babīte) posma no km 11,6 (Ķekavas apvedceļš) līdz km 38,2 (autoceļš A10 Rīga –Ventspils) pārbūvei par ātrgaitas autoceļu;
 - 4..3. IVN Dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes pagastā, Mārupes novadā.
5. Prognozēt plānotajai teritorijas izmantošanai piesaistīto autotransporta plūsmu un izstrādāt perspektīvos transporta infrastruktūras un satiksmes organizācijas risinājumus Lokālplānojuma teritorijā, tai skaitā atbilstošas kategorijas pašvaldības vienotā ceļu tīkla autoceļus (piekļuvei pie īpašumiem vai sabiedriskiem objektiem), ja nepieciešams, un galvenās iebrauktuves Lokālplānojuma teritorijā.
6. Noteikt prasības derīgo izrakteņu transportēšanai ārpus Lokālplānojuma teritorijas, neparedzot to transportēšanu caur dzīvojamām teritorijām.
7. Norādīt esošās meliorācijas un drenāžas sistēmas, novērtēt to tehnisko stāvokli un noteikt prasības to saglabāšanai, pārbūvei vai citus nepieciešamos pasākumus ietekmes mazināšanai un melioratīvā stāvokļa nepasliktināšanai apkārtējos īpašumos. Saskaņā ar pieejamo izpēti rezultātiem (IVN u.c.), raksturot paredzamās ietekmes uz apkārtējiem īpašumiem derīgo izrakteņu ieguves rezultātā.
8. Noteikt konkrētus teritorijas izmantošanas noteikumus, apbūves parametrus un citus noteikumus, kas attiecināmi uz Lokālplānojuma teritorijas izmantošanu derīgo izrakteņu ieguves laikā un pēc to izstrādes, ievērojot:

- 8..1. Paredzētās darbības "Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā "Lagūnas" (kadastra Nr.80760140004, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr.80760140007), Mārupes novadā" ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā, Aģentūras 2023. gada 20. jūlija Atzinumā Nr. 5-04/7/2023 un Mārupes novada pašvaldības domes 2023. gada 2. oktobra domes lēmumā Nr. 1 par paredzētās darbības akceptēšanu (sēdes prot. Nr. 19) noteiktos nosacījumus ar kādiem paredzamā darbība varētu būt īstenojama;
- 8..2. Izstrādes stadijā esošo Mārupes novada teritorijas plānojumu 2024. – 2036. gadam;
- 8..3. Normatīvajos aktos noteiktās prasības (teritorijas plānošanas, zemes dzīļu izmantošanas, vides aizsardzības, transporta u.c. jomās).
9. Noteikt ceļu nodalījuma joslas un citus apgrūtinājumus Lokālplānojuma teritorijā.
10. Noteikt nepieciešamos pasākumus teritorijas inženiertehniskajai sagatavošanai pirms teritorijas apbūves veikšanas vai citas atļautās izmantošanas piemērošanas, tai skaitā paredzētos derīgo izrakteņu izstrādes vietas rekultivācijas risinājumus.
11. Noteikt konkrētiem atļautās izmantošanas veidiem (veidu grupām) atbilstošas prasības inženiertehniskajai apgādei, labiekārtojumam un vides risku samazināšanai, ievērojot prasības vides kvalitātes un klimatneitralitātes mērķus sasniegšanai.
12. Izstrādāt nosacījumus lietus ūdeņu novadīšanai teritorijas apbūves gadījumā, piemērojot uzkrājošos risinājumus.
13. Raksturot Lokālplānojuma teritorijas un tuvākās apkārtnes dabas vērtības, paredzēt prasības teritorijas ainavas saglabāšanai vai veidošanai un publiskās ārtelpas nodrošināšanai atbilstoši noteiktā funkcionāla zonējuma specifikai un ievērojot izstrādes stadijā esošajā Mārupes novada teritorijas plānojumā 2024. – 2036. gadam noteiktos principus dabas un apstādījumu teritoriju veidošanai.
14. Noteikt prasības Lokālplānojuma īstenošanas kārtībai, ietverot attīstības ieceres būvniecības realizācijas pa kārtām nosacījumus.
15. Pirms pilna lokālplānojuma projekta izstrādes, teritorijas funkcionālā zonējuma un izmantošanas un apbūves noteikumu projektu (aprakstu un grafiskos pielikumus, kas ietver būtiskos risinājumus) iesniegt izvērtēšanai lokālplānojuma Izstrādes vadītājam.
16. Izstrādāt lokālplānojuma projekta redakcijas atbilstoši pašvaldības domes pieņemtajiem lēmumiem, publiskās apspriešanas rezultātiem un institūciju atzinumiem.
17. Sagatavot pārskatu par lokālplānojuma izstrādes procesu. Pārskatu sagatavot katrā no lokālplānojuma izstrādes posmiem atbilstoši faktiski notikušajām darbībām, nodalot nepublicojamo informāciju (ja tāda paredzēta) atsevišķā sējumā.
18. Veikt sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas pasākumus, tai skaitā lokālplānojuma Izstrādātājam izskatīt privātpersonu iesniegumus un organizēt sabiedriskās apspriedes un citas darba gaitā nepieciešamās sanāksmes, nodrošināt apspriešanas informatīvo materiālu sagatavošanu, sanāksmju protokolēšanu.
19. Pirms lokālplānojuma redakcijas izstrādes veikt normatīvajos aktos paredzētās konsultācijas ar institūcijām un Vides pārraudzības valsts biroju, lai saņemtu lēmumu par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu vai nepiemērošanu lokālplānojuma izstrādei.
20. Iesniegt lokālplānojuma projekta galīgās redakcijas grafisko materiālu digitālā veidā Mārupes novada pašvaldības datu bāzes uzturētājam SIA „Mērniecības datu centrs”, saņemot atbilstošu saskaņojumu uz lokālplānojuma grafiskās daļas.
21. Lokālplānojumu izstrādāt, ievērojot normatīvajos aktos par teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu noteiktās prasības.

1.2. Īss lokālplānojuma satura izklāsts

Saskaņā ar MK 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” lokālplānojumā ietilpst:

- 1) **Paskaidrojuma raksts**, kurā ietverts lokālplānojuma izstrādes pamatojums, risinājumu apraksts un tā saistība ar piegulošajām teritorijām, kā arī atbilstība pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai u.c. prasības, ko nosaka darba uzdevums un institūciju nosacījumi. Paskaidrojuma raksts satur 16 tematiskos attēlus.

2) Grafiskā daļa.

Grafiskā daļa sagatavota uz Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfiskās kartes mērogā 1:10000. Grafiskā daļa sastāv no karšu lapas – “Lokālpārvaldības teritorijas funkcionālais zonējums”.

- 3) **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi**, kuros noteiktas prasības teritorijas izmantošanai funkcionālajā zonā un teritorijās ar īpašiem noteikumiem, apbūves parametri funkcionālajā zonā, citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus atkarībā no lokālpārvaldības teritorijas īpatnības un specifikas, kā arī prasības īstenošanai.

Ziņojumi, kurā ietverta šāda informācija - apkopojums par saņemtajiem institūciju nosacījumiem un to ņemšanu vērā vai noraidīšanu; par attīstības priekšlikumiem; par saņemtajiem personu priekšlikumiem un institūciju atzinumiem un to vērā ņemšanu vai noraidīšanu.

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Lokālpārvaldības izstrādā, pamatojoties uz pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, pašvaldības teritorijas plānojumu un ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktās prasības, kā arī blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus.

Lokālpārvaldības sējuma Paskaidrojuma raksts 1.5.apakšnodaļā “Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu konteksts” ir izvērtēti visi attīstības plānošanas dokumentu līmeņi (nacionālais - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam un Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027.gadam; reģionālais – Rīgas plānošanas reģiona plānošanas dokumenti un vietējais līmenis – Mārupes un Olaines novada pašvaldību plānošanas dokumenti).

Kā arī ņemti vērā plānotie nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objektu projekti: autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils – Babīte) posma no km 11,6 (Ķekavas apvedceļš) līdz km 38,2 (autoceļš A10 Rīga –Ventspils) pārbūvei par ātrgaitas autoceļu un Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības projekts.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

2.1. Vides pārskata sagatavošanas procedūra

SIVN procedūra veikta saskaņā ar likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, pamatojoties uz Enerģētikas un vides aģentūras 07.04.2025. pieņemto lēmumu Nr.10.2/17/2025 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Vides pārskata projekta redakcija sagatavota, izvērtējot lokālpārvaldības 1.redakciju, tajā noteiktos risinājumus, risinājumu pamatojumu, kā arī ņemot vērā normatīvo aktu prasības attiecībā uz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanu un vides pārskata saturu, un metodiskos ieteikumus.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti dažādi informācijas avoti – publiski pieejamas datu bāzes, institūciju sniegtie nosacījumi un dati, lokālpārvaldības pasūtītāja sniegtā informācija par plānoto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumi u.c. informācijas avoti.

2.2. Iesaistītās institūcijas

Lokālpārvaldības izstrādes sākuma posmā tika veiktas konsultācijas (arī atkārtotas) ar Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldi (turpmāk – Dienests), Dabas aizsardzības pārvaldi (turpmāk – DAP administrācija) un Veselības inspekciju (turpmāk – Inspekcija) par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu.

Konsultāciju rezultāti:

- Dienesta 2025. gada 19. februāra vēstulē Nr. 2.3/AP/1652/2025 sniegts viedoklis, ka ņemot vērā likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pantā noteikto un Ministru kabineta 2004. gada 23.

marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, līdz ar to Dienests secina, ka lokālplānojumam būtu jāveic ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, jo, ņemot vērā lokālplānojuma izstrādes mērķi un apjomu (platība ~ 180,5 ha), kā arī iespējamās summārās ietekmes ar līdzīgām darbībām kaimiņu teritorijās, ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

Atkārtotā Dienesta 2025. gada 31. marta vēstulē Nr. 2.4/AP/3011/2025 “Par SIVN piemērošanas nepieciešamību lokālplānojumam “Lagūnas”” sniegts viedoklis - ņemot vērā Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā un piektajā daļā noteikto, Lokālplānojumam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo paredzētā darbība ir iejauta šī likuma 1. pielikumā un var būtiski ietekmēt vidi. Dienests norādījis, ka saskaņā ar Darba uzdevumu derīgo izrakteņu ieguvī plānots atļaut ~ 180 ha platībā, bet IVN derīgo izrakteņu ieguve tika vērtēta apjomam līdz ~ 50 ha. ņemot vērā arī IVN ziņojumā iekļauto informāciju par iespējamām piesārņojuma ietekmēm no atkritumu izgāztuves (piesārņota vieta Nr. 2962), Dienests neredz pamatu mainīt iepriekš jau pausto viedokli, ka Lokālplānojumam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums.

- DAP administrācijas 2025. gada 5. marta vēstule Nr. 4.8/1460/2025–N “Par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību lokālplānojumam “Lagūnas”, Mārupes pagastā, Mārupes novadā”. DAP administrācija savas kompetences ietvaros uzskata: “Lokālplānojumam nav nepieciešams atkārtoti piemērot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, jo Lokālplānojuma īstenošanai attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvī (dīķu būvniecības rezultātā) ir jau veikts ietekmes uz vidi novērtējums, par kuru Enerģētikas un vides aģentūra (iepriekš – Vides pārraudzības valsts birojs) ir sniegusi atzinumu.”
- Inspekcijas 2025. gada 5. februāra vēstulē Nr. 2.4.5.-1./1160 sniegts viedoklis, ka izvērtējot lokālplānojuma īstenošanas jomu un teritoriju, kuru varētu ietekmēt plānošanas dokumenta realizācija un saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta prasībām, Inspekcija uzskata par iespējamu piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru lokālplānojumam.

Atkārtotā Inspekcijas 2025. gada 12. marta vēstulē Nr. 2.4.5.–1./2257 “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību lokālplānojuma “Lagūnas”, Mārupes novadā izstrādāšanai” - Inspekcija piekrīt nepiemērot Stratēģisko novērtējumu lokālplānojuma izstrādei ar nosacījumu: “ja iepriekš izstrādātais ietekmes uz vidi novērtējums saimnieciskai darbībai – derīgo izrakteņu ieguvei var tikt piemērots lokālplānojuma izstrādei”.

Lokālplānojuma izstrādes vajadzībām tika saņemti institūciju nosacījumi un dati.

Vides pārskata projekts kopā ar lokālplānojuma 1.redakciju tiks nosūtīts šādām institūcijām komentāru un priekšlikumu sniegšanai:

- Valsts Vides dienesta Atļauju pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijai.

Apakšnodaļa pēc lokālplānojuma 1.redakcijas un vides pārskata projekta redakcijas tiks papildināta ar publiskās apspriešanas rezultātu – saņemto institūciju atzinumu un viedokļu apkopojums un izvērtējums.

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tiks organizēta vienlaikus ar lokālplānojuma 1.redakcijas publisko apspriešanu, nodrošinot sabiedriskās apspriešanas gaitu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pēc sabiedriskās apspriešanas un Enerģētikas un vides aģentūras atzinuma saņemšanas vides pārskats tiks papildināts atbilstoši saņemtajiem atzinumiem, komentāriem, atsauksmēm un priekšlikumiem.

Pēc lokālplānojuma apstiprināšanas, 14 dienu laikā tiks sagatavots un publicēts informatīvs ziņojums par to, kā lokālplānojumā ņemti vērā vides pārskatā iestrādātie ieteikumi. Minētais ziņojums tiks publicēts pašvaldības tīmekļa vietnē www.marupe.lv.

Apakšnodaļa pēc lokālpārplānojuma 1. redakcijas un vides pārskata projekta redakcijas tiks papildināta ar publiskās apspriešanas rezultātu.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS

3.1. LOKĀLPĀRPLĀNOJUMA TERITORIJAS NOVIETOJUMS UN PLATĪBA

Lokālpārplānojuma teritorija atrodas Mārupes novada Mārupes pagastā lauku teritorijā pie robežas ar Olaines novadu, starp valsts galveno autoceļu A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils-Babīte) (turpmāk – autoceļš A5) un Medema purvu. Lokālpārplānojuma teritorija A pusē robežojas ar pašvaldības ceļu C-26 A5-Medumi (turpmāk – pašvaldības ceļš C-26) un aiz ceļa atrodas Neriņas upe. Teritorija atrodas ~2 km attālumā uz ZR no Jaunmārupes, ~1 km attālumā ziemeļu virzienā no Vētras ciema un Tīraines, un austrumu virzienā ~2 km attālumā no Stūnīšu ciema, Olaines novadā. Teritorija nerobežojas ar dzīvojamo vai publisko apbūvi, un tās tuvākajā apkārtnē tāda nav sastopama.

Lokālpārplānojuma teritorija - nekustamā īpašuma “Lagūnas” (kadastra Nr. 80760140004) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 80760140007, Mārupes pagastā, Mārupes novadā. Lokālpārplānojuma ierosinātais ir nekustamā īpašuma “Lagūnas” īpašnieks, SIA “Sabiedrība Mārupe”.

Lokālpārplānojuma teritorijas kopējā platība – 180,5 ha.

3.2. LOKĀLPĀRPLĀNOJUMA TERITORIJAS ESOŠĀ IZMANTOŠANA

Zemes lietošanas mērķis visā lokālpārplānojuma teritorijas platībā ir “Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība” (kods - 0101). Teritorijā atrodas divi dīķi, kas izveidojušies derīgā izrakteņa ieguves rezultātā smilts atradnē “Lagūnas” un betonēts laukums (agrāk šajā vietā bijušais SIA “Meliorators-J” veica dūņu uzglabāšanu no notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm, tagad tur dūņas netiek uzglabātas).

Lokālpārplānojuma teritorijas zemes lietojuma veidi:

- lauksaimniecībā izmantojamā zeme (pļavu platības) – 117,800 ha (65,3%);
- pārējās zemes – 42,000 ha (23,3%);
- zeme zem ūdeņiem – 17,7000 ha (9,8%);
- zeme zem ceļiem – 3,000 ha (1,7%)¹.

Lauksaimniecībā izmantojamo zemi izmanto gan zālāju audzēšanai, gan siena ievākšanai, savukārt aramzeme – kukurūzas ievākšanai. Daļā teritorijas novērojams aizaugums, kas teritorijas Z-ZA daļā aizņem aptuveni 11,5 ha, bet teritorijas DA daļā – aptuveni 10,5 ha platību.²

Saskaņā ar Zemes dzīļu informācijas sistēmā publicēto informāciju³, lokālpārplānojuma teritorijā atrodas divas **derīgo izrakteņu atradnes. Smilts atradnē “Lagūnas”** (B2286) 2006. gadā veikta ģeoloģiskā izpēte 100,82 tūkst. m² (10,08 ha) platībā. Izpētes rezultātā rūpnieciskai ieguvei (A kategorijas licence) apstiprināti krājumi 50,4032 tūkst. m² (650,7 tūkst. m³) apmērā. Licence Nr.CS17ZD0271 izsniegta SIA “Sabiedrība Mārupe”, tā aptver divus ieguves laukumus (1. laukums un 2. laukums), un ir spēkā no 2017. gada 9. oktobra līdz 2042. gada 8. oktobrim. Ieguve atradnē ir pabeigta, par ko informēts Valsts vides dienests un dīķi ir nodoti ekspluatācijā. Atradnes laukumus ar dīķiem plānots izmantot dīķsaimniecībai un komerciālai makšķerēšanai.

Smilts, aleirīta atradnes “Lagūnas 2021.gads” (B17335) ģeoloģiskā izpēte veikta 2021. gadā 56,54 ha (565,409 m²) platībā. Teritorijā konstatēts, ka 489,52 tūkst. m² platībā (5286,48 tūkst. m³) iegū smilts, bet 75,89 tūkst. m² platībā (765,96 tūkst. m³) – aleirīts. Šai atradnei no 2023. gada 27. marta līdz 2048. gada 26. martam SIA “LATSAND” izsniegta N kategorijas pase.

¹ Zemes robežu plāna dati un Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portāls (www.kadastrs.lv). Skatīts 30.05.2025.

² Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā “Lagūnas” Mārupes novadā – IVN ziņojums

³ Zemes dzīļu informācijas sistēma. Skatīts 30.06.2025.

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" iekļauto informāciju (skatīts 10.04.2025.) lokālpārvaldības teritorija neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tajā nav reģistrēti īpaši aizsargājami biotopi vai dižkoki.

Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir dabas liegums "Melnā ezera purvs", kas atrodas ~ 0,7 km dienvidu virzienā. Lokālpārvaldības teritorijas ziemeļaustrumu daļa robežojas ar Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu 7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās.

Lokālpārvaldības teritorijas tuvumā 3 km rādiusā reģistrēti arī sekojošie Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi: 3150 Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju; 3160 Distrofi ezeri, 7110* Aktīvi augstie purvi, 7140 Pārejas purvi un slīkšņas; 2180 Mežainas piejūras kāpas, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži.

Gar valsts galveno autoceļu A5 un paralēli lokālpārvaldības teritorijas D daļai izvietoti šādi **inženiertīkli**:

- elektroapgādes objekti - 20 kV elektropārvades kabeļlīnija⁴;
- sadales gāzesvads ar spiedienu līdz 1,6 MPa⁵.

3.3. APKĀRTĒJO TERITORIJU ESOŠĀ IZMANTOŠANA

Lokālpārvaldības teritorija atrodas Mārupes novada dienvidaustrumu daļā, ārpus blīvi apdzīvotām vietām, lauku teritorijā, tiešā valsts galvenā autoceļa A5 tuvumā. Tuvākās apdzīvotās vietas ir Vētras un Tīraine (~1 km uz ziemeļiem), Jaunmārupe (~2 km uz rietumiem) un Stūnīši (~1,2 km uz austrumiem, Olaines novadā, Olaines pagastā). Tiešā tuvumā (~1 km rādiusā) nav reģistrētas viensētas.

Saimnieciskā darbība, rūpniecība, nekustamo īpašumu piederība – lokālpārvaldības teritorijai pieguļ vai tuvākā apkārtnē atrodas vairākas derīgo izrakteņu atradnes: smilts atradnes "Gundegas", "Dardedzes 1" un "Kūdras krautuve"; kūdras atradnes "Medema purvs" un "Cenas tīrelis".⁶

Saskaņā ar Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014. – 2026. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, lokālpārvaldības teritorijai pieguļošajās teritorijās ir noteikti šādi funkcionālie zonējumi:

- ziemeļu un ziemeļaustrumu pusē – **Meži (M)** un **Purvs (ŪP)**, kas ietver nekustamo īpašumu "Rīgas pilsētas meža fonds" (kadastra apz. 80760150005), kur nozīmīgu platību aizņem Medema purvs;

Mežu teritorijas ir ar mežu apaugušas teritorijas, kā arī ar attiecīgo izmantošanu saistītas būves.

Zonējumā Purvi (ŪP) atrodas Mārupes novada purvi ar dažādiem apsaimniekošanas nosacījumiem.

Medema purvs:

- pēc izstrādes pabeigšanas un rekultivācijas ir veidojams kā aktīvās atpūtas parks;
- līdz teritorijas labiekārtošanas apbūves uzsākšanai ir atļauta kūdras un smilts ieguve;
- uzsākot parka teritorijas labiekārtošanu uz teritoriju attiecināmi Publiskas labiekārtotas teritorijas apbūves nosacījumi.
- Otrpus pašvaldības ceļam C-26 – **Darījumu un vieglas rūpniecības uzņēmumu apbūve (RD)**, kurā ietilpst nekustamais īpašums "Mežaveči;

Darījumu un vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūves teritorijas ir paredzētas apvienoto darījumu un ražošanas uzņēmumu, loģistikas uzņēmumu, vairumtirdzniecības objektu, vieglās rūpniecības objektu izvietojumam, kā arī šo objektu funkciju nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras izvietojumam.

- Otrpus autoceļam A5 – **Rūpnieciskā apbūve (R)**, kurā ietverti visi nekustamie īpašumi "Dardedze A", "Dardedze B", "Dardedze C", "Dardedze D".

⁴ AS "Sadales tīkls" sniegtā informācija, 13.01.2025. TAPIS

⁵ AS "Gaso" sniegtā informācija, 15.01.2025. TAPIS

⁶ Zemes dzīļu informācijas sistēmas dati

Rūpnieciskās apbūves teritorijas ir paredzētas ir ražošanas objektu, transporta un noliktavu uzņēmumu izvietojumam, kā arī uzņēmumu izvietojumam, kuriem atbilstoši normatīviem aktiem ir noteiktas sanitārās aizsargjoslas vai arī īpašas citas prasības.

- Autoceļa A un pašvaldības ceļa C-26 funkcionālais zonējums - **Autotransporta infrastruktūras objekti (TR).**

Autotransporta infrastruktūras objektu teritorijas ir paredzētas valsts autoceļu, pašvaldības ielu un ceļu tīkla elementu un inženierkomunikāciju izvietojumam.

Lokālplānojuma teritorija apņem atsevišķu nekustamo īpašumu "Lagūnas A" (kadastra apz. 80760140008). Tajā aptuveni 0,58 ha platībā atrodas digestāta krātuve (aptuveni 1000 m³ tilpums), kas iepriekš izmantota kūtsmēsļu uzglabāšanai. Saskaņā ar IVN "Lagūnas" Ziņojumu⁷, digestāta krātuvi plānots izmantot arī turpmāk. IVN ziņojumā izvērtēts, ka digestāta krātuve neietekmē ainavas vizuālo kvalitāti, jo tā veidota vairākus metrus virs reljefa, tā ir apzaļumota un praktiski nav pamanāma no valsts galvenā autoceļa A5.

Digestāta krātuve gadā tiek uzpildīta ar aptuveni 10 000 tonnām digestāta, izmantojot vilcēju ar cisternu (tilpums 30 m³), kopumā veicot 333 reusus laikā no novembra līdz martam (kopējais nobraukums — 793 km). Digestāta izvešana notiek no marta līdz augustam, vidēji septiņas dienas mēnesī, līdz 30 reisiem dienā, kopumā ap 1260 reusus gadā. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes izdotajos tehniskajos noteikumos Nr. RI14TN0301 tika noteikts, ka krātuves pamatni un sienas jābūvē no ūdensnecaurlaidīga materiāla, kas būtu izturīgs pret tehnikas ietekmi. Saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem krātuves pamatne tika izbūvēta virs gruntsūdens līmeņa, kā arī tika nodrošināta visu būvju un konstrukciju aizsardzība pret koroziju. SIA "Vides eksperti" 2021. gada 5. martā veicot apsekojumu nekustamajā īpašumā "Lagūnas", konstatēja, ka digestāta krātuve smakas emisijas nerada, kā arī sienas, cik tas redzams, ir izbūvētas no ūdensnecaurlaidīga materiāla un krātuve veidota kā paaugstinājums reljefā tādējādi atrodoties virs gruntsūdens līmeņa. Krātuve izbūvēta atbilstoši noteiktajām normatīvo aktu prasībām un ietekme uz dīkssaimniecību nav sagaidāma.

3.4. RISKĀ TERITORIJAS UN PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS

Saskaņā ar Mārupes novada teritorijas plānojumu lokālplānojuma teritorija neatrodas applūstošā teritorijā. Plūdu riska informācijas sistēmā⁸ nav informācijas par plūdu risku lokālplānojuma teritorijā.

Saskaņā ar Energētika un vides aģentūras tīmekļa vietnē pieejamo informāciju par rūpniecisko avāriju risku objektiem, ne lokālplānojuma teritorijā, ne blakus esošās zemes vienībās neatrodas uzņēmumi, kam saskaņā ar MK 01.03.2016. noteikumiem Nr.131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" 15. punkta prasībām jāizstrādā Rūpniecisko avāriju novēršanas programma un 16. punkta prasībām jāizstrādā Drošības pārskats un civilās aizsardzības plāns.

Saskaņā ar Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā (PVPS)⁹ pieejamo informāciju, valsts galvenā autoceļa A5 otrā pusē atrodas 2 piesārņotas vietas – bijusī Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuve (reģ. Nr. 80768/916) adresēs "Dardedzes A" un "Dardedzes B", kas darbojās no 1998. līdz 2005. gadam. Šeit konstatēts gruntsūdens piesārņojums un neorganisko vielu piesārņojums 1,43 ha areālā. Pašlaik šajā teritorijā darbojas atkritumu šķīrošanas un apstrādes komplekss, kuru vada AS "BAO". Saskaņā ar Valsts vides dienesta izsniegto atļauju un licenču reģistru¹⁰, tam izsniegta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr. RI10IB0145 (izsniegta 2010. gada 23. novembrī, pagarināta 2024. gada 22. augustā), kas aptver vairākas darbības: atkritumu šķīrošanu, uzglabāšanu, reģenerāciju, biogāzes ražošanu. AS "BAO" piesārņojošo darbību atļauja teritorijā izsniegta arī degvielas uzpildes stacijai uzņēmuma iekšējai lietošanai.

Citas B kategorijas atļaujas, kas izsniegtas lokālplānojuma teritorijas tuvumā (~2 km rādiusā):

⁷ Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novadā - IVN ziņojums

⁸ Avots: Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Plūdu riska informācijas sistēma

⁹ Piesārņoto vietu pārvaldības sistēma. Pieejams: <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map> Skatīts 21.04.2025.

¹⁰ VVD reģistrs. Pieejams <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/atlaju-un-licencu-mekletajs/> Skatīts 21.04.2025.

- SIA "DOMMO BIZNESA PARKS" – sadedzināšanas iekārtas darbība ("Lapegles", Olaines pag., Olaines nov.);
- SIA "Gaismas motors" – nolietotu transportlīdzekļu reģenerācija ("Mehāniskais cehs", Stūnīši, Olaines pag., Olaines nov.).

C kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas, kas izsniegtas lokālplānojuma teritorijas tuvumā (~2 km rādiusā):

- SIA "HIDRO BALT SERVISS" – autotransportlīdzekļu remonts un apkope ("Alti", Stūnīši, Olaines pag., Olaines nov.);
- SIA "Firma DIAT" – katlu māja un metālu apstrāde ("Gaidņi", Stūnīši, Olaines pag., Olaines nov.);
- SIA "Novembrī" – katlu māja (Gaismas iela 13, Stūnīši, Olaines pag., Olaines nov.);
- A/S "Olaines ūdens un siltums" – katlu māja (Gaismas, Olaines pag., Olaines nov.);
- Valsts aizsardzības militāro objektu iepirkumu centrs – autotransportlīdzekļu remonts ("Rīti", Stūnīši, Olaines pag., Olaines nov.).

3.5. GAISA KVALITĀTE

Gaisa kvalitātes novērtējumu par kumulatīvajām fona koncentrācijām veica IVN "Lagūnas" Ziņojuma izstrādātājs, t.i., SIA "Vides eksperti", balstoties uz VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (LVĢMC) datiem par esošo piesārņojumu, kā arī aprēķinātajām emisijām no esošām darbībām, kas atrodas 2 km rādiusā ap lokālplānojuma teritoriju, kā noteikts MK 02.04.2013. noteikumos Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi". Izklides modelēšanai izmantota datorprogramma AERMOD View ar modeli AERMOD, kura izmantošana ir saskaņota ar Valsts vides dienestu.

Tuvējās atradnes un citi objekti, kas iekļauti aprēķinos:

- smilts atradne "Lagūnas" 1. un 2. laukums;
- smilts atradne "Gundegas";
- smilts atradne "Kūdras krautuve";
- digestāta krātuve.

Aprēķinos ietverta arī transporta plūsma uz/no digestāta krātuves un transporta pārvietošanās radītās putekļu emisijas, tostarp emisijas no grants ceļiem, kas aprēķinātas, izmantojot starptautiski atzītas metodikas.

Pēc MK 03.11.2009. noteikumiem Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti", modelētās kumulatīvās fona koncentrācijas nepārsniedza normatīvos noteiktos robežlielumus. Vislielāko koncentrāciju attiecību pret gaisa kvalitātes normatīvu (%) sasniedza daļiņas PM_{2,5} (50,9 % jeb 10,186 µg/m³) un daļiņas PM₁₀ (45,2 % jeb 18,086 µg/m³) kalendārā gada ietvaros. Pārējām piesārņojošajām vielām (NO₂, SO₂, CO) pārsniegumi netika konstatēti un koncentrācijas būtiski nepārsniedza fona līmeni.

Ņemot vērā, ka lokālplānojuma teritorija neatrodas tiešā apdzīvotu vietu, t.i., pilsētu un ciemu, kā arī mazciemu un viensētu tuvumā (<1 km), esošā gaisa kvalitāte ir uzskatāma par pieņemamu un nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz iedzīvotāju veselību.

3.6. GRUNTS, PAZEMES UN VIRSZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE

Lokālplānojuma teritorija atrodas netālu no Lielupes sateces baseina austrumu ūdensšķirtnes. Raksturīga ir gruntsūdens plūsma rietumu virzienā.

Lokālplānojuma teritorijā pazemes ūdeņi atrodas kvartāra nogulumu ūdens horizontā, kas veidojies uz purva nogulumu pamata. Gruntsūdens līmenis nekustamā īpašumā "Lagūnas" uzmērīts 2021. gadā (eksperts A. Veinbergs, IVN "Lagūnas" Ziņojums). Atzīmes – no 8,73 m līdz 11,04 m (LAS-2000.5), augstākas atzīmes konstatētas teritorijas ziemeļaustrumu un austrumu daļā, kas pieguļ purvam. Gruntsūdens filtrāciju nosaka kvartāra nogulumu mainīgā slāņkārta, kurā mijas ūdens nesošie un vāji caurlaidīgie slāņi. Saskaņā ar 2021. gada 14. martā veikto hidroģeoloģisko izpēti gruntsūdens virsmas atzīmju starpības lielākajā teritorijas daļā nepārsniedz 3–27 cm, norādot uz nelielu horizontālās plūsmas gradientu. Intensīvāka filtrācija iespējama austrumu un ziemeļaustrumu daļā, kur gruntsūdens slīpums vietām pārsniedz 0,8%. Vertikāla ūdens migrācija starp kvartāra un devona nogulumiem nenotiek, jo

piezometriskie līmeņi sakrīt un spiediena gradients ir 0,0 m. Līdz ar to nozīmīga piesārņojuma izplatība uz dziļākiem gruntsūdeņiem nenotiek.

Lokālpārplānojuma teritorija pieguļ pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas novadgrāvim 3812223:P:28 ar ekspluatācijas aizsargjoslu 10 m platumā no novadgrāvja kroles. Pēc VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" sniegtās informācijas, teritorija atrodas meliorācijas objekta "Oglaines kūdras purva vaļējie grāvji" (1987. gads, arhīva šifrs 6539) teritorijā.

Lokālpārplānojuma teritorijā atrodas meliorācijas sistēmas un būves:

- pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnoteka, meliorācijas kadastra kods 3812223:P:28;
- koplietošanas ūdensnotekas;
- susinātājgrāvji;
- viena īpašuma ūdensnotekas.

Visa teritorija ir nosusināta ar vaļējiem grāvjiem (susinātājgrāvju tīkls), kuri uztver gan virszemes noteci, gan gruntsūdens pieplūdes ūdeņus. Susinātājgrāvju tīkla uztvertie ūdeņi tiek novadīti koplietošanas ūdensnotekās.

Teritorijā esošie vaļējie grāvji (susinātājgrāvju tīkls) un ūdensnotekas ir iztīrīti no aizauguma.

Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnoteka ar ŪSIK 381223:P:28 ietek pašvaldības nozīmes ūdensnotekā Neriņa ar ŪSIK 381222:01. Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnoteka uzskatāma par funkcionējošu, virszemes ūdeņu kvalitāte uzskatāma par vāji ietekmētu, nav veikti tiešie kvalitātes mērījumi, līdz ar to nepieciešama papildu izpēte normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, un līdz šim nav konstatēts būtisks piesārņojums.

Autoceļa A5 otrā pusē atrodas piesārņota vieta – bijusī Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuve (reģ. Nr. 80768/916) adresē "Dardedzes B", kas darbojās no 1998. līdz 2005. gadam. Šeit konstatēts gruntsūdens piesārņojums. IVN "Lagūnas" Ziņojumā konstatēts, ka pašreizējā situācijā piesārņojuma plūsmas virzība nav novērojama niecīgā gruntsūdens virsmas slīpuma gradienta dēļ.

Lokālpārplānojuma teritoriju skar vides un dabas resursu aizsardzības 50 m aizsargjoslas teritorija ap Medema purva neizstrādāto daļu, 50 m aizsargjosla virszemes ūdensobjektam – Neriņa un 10 m aizsargjosla abās pusēs no ūdensnotekas kroles pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekai ar ŪSIK 312223:P:28 un mākslīgajiem dīķiem.

3.7. TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMS

Lokālpārplānojuma teritorijā IVN "Lagūnas" Ziņojuma izstrādes ietvaros veikta trokšņa modelēšana esošajai situācijai, iekļaujot trokšņa avotus: autoceļa A5 satiksme; esošajās derīgo izrakteņu ieguves vietās izmantotā tehnika; troksnis no darbībām blakus esošajās atradnēs – "Lagūnas" (IVN Ziņojuma izstrādes laikā vēl notika ieguve), "Gundegas", "Kūdras krautuve". Troksnis modelēts intensīvākās darbības sezonā atradnēs (marts–novembris), 4 m augstumā virs zemes.

Saskaņā ar IVN "Lagūnas" Ziņojuma datiem, tuvākā dzīvojamā apbūve ("Jaunmārupe", "Jaunbrīviņi") atrodas vairāk nekā 1 km attālumā no teritorijas, un šajās zonās modelētie trokšņa līmeņi nepārsniedz 50 dB(A) (robežās no 48,7 līdz 50,3 dB(A)). MK 07.01.2014. noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktie trokšņa robežlielumi netiek pārsniegti tuvākajā dzīvojamajā apbūvē.

Esošā trokšņa galvenie avoti ir autoceļa A5 transporta plūsma un derīgo izrakteņu ieguves darbības tuvējās atradnēs. Vēsturiski trokšņa fons šajā teritorijā veidojies galvenokārt intensīvas satiksmes dēļ, un atradņu darbības to papildina, bet nav dominējošais faktors.

3.8. SMAKU EMISIJAS

Smaku emisijas lokālpārplānojuma teritorijā un tās tuvumā IVN "Lagūnas" Ziņojuma izstrādes procesā tika mērītas tikai digestāta krātuvei, kas atrodas nekustamā īpašumā "Lagūnas A". Konstatēts, ka digestāta krātuve smakas emisijas nerada. Lokālpārplānojuma teritorijā esošajā situācijā nav identificēta kā potenciāls smakas piesārņojuma avots un situācijai lokālpārplānojumā paredzētās darbības rezultātā nevajadzētu

mainīties. Tuvākais smaku emisiju avots atrodas no lokālplānojuma teritorijas autoceļa A5 otrā pusē teritorijā, kur atrodas bijusī Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuve (adresēs "Dardedzes A" un "Dardedzes B"), kur pašlaik darbojas atkritumu šķirošanas un apstrādes komplekss.

3.9. IESPĒJAMĀ TERITORIJAS ATTĪSTĪBA, JA LOKĀLPLĀNOJUMS NETIKTU ĪSTENOTS

Lokālplānojuma neizstrādāšanas gadījumā nekustamā īpašuma "Lagūnas" izmantošana tiktu noteikta saskaņā ar spēkā esošo Mārupes novada teritorijas plānojumu, kur Lauksaimniecības teritorijā (L) nav pieļauta derīgo izrakteņu ieguve. Atļauta būtu vien dīķsaimniecības izveide, kas birokrātiski ierobežo teritorijas attīstības potenciālu, kas saistīts ar derīgo izrakteņu ieguvu.

Tādējādi netiktu izmantotas teritorijā esošās dabas bagātības, mazinātos ekonomiskās attīstības iespējas, samazinātos investīciju pievilcība un netiktu radīta pievienotā vērtība ne īpašniekam, ne pašvaldībai.

Lokālplānojums nepieciešams, lai nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu un mērķtiecīgu izmantošanu, efektīvi saskaņojot ekonomiskās, vides un sociālās intereses.

Esošā situācija bez lokālplānojuma

Ja netiktu izstrādāts lokālplānojums, nekustamā īpašuma "Lagūnas" izmantošana būtu balstīta uz spēkā esošā Mārupes novada teritorijas plānojuma saistošajiem noteikumiem. Saskaņā ar esošo funkcionālo zonējumu – Lauksaimniecības teritorija (L) – nav atļauts teritorijas izmantošanas veids derīgo izrakteņu ieguve, kas tiek paredzēts kā perspektīva attīstības iespēja plānotajā lokālplānojumā.

Esošajā plānojumā atļauta tikai dīķsaimniecības izveide, kas ir salīdzinoši ierobežots un specifisks izmantošanas veids, kurš neļauj pilnvērtīgi izmantot teritorijas potenciālu.

Tajā pašā laikā izstrādes stadijā esošā Mārupes novada teritorijas plānojuma 1. redakcija paredz iespēju Lauksaimniecības teritorijā (L1) noteikt derīgo izrakteņu ieguvu kā papildizmantošanu, tomēr šāda iespēja stāsies spēkā vien pēc teritorijas plānojuma apstiprināšanas un nenodrošina automātisku tiesisko bāzi konkrētai saimnieciskajai darbībai bez lokālplānojuma.

Neizstrādājot lokālplānojumu, būtu sagaidāmas šādas sekas:

- nav atļauta derīgo izrakteņu ieguve, līdz ar to nav iespējama šāda veida saimnieciskā darbība lokālplānojuma teritorijā;
- zemes izmantošanas iespējas saglabātos ierobežotas, jo funkcionālā zona nosaka noteiktu izmantošanas veidu;
- apgrūtināta resursu izmantošana – dabas resursi (derīgie izrakteņi) paliktu neizmantoti, līdz ar to netiktu radīta ekonomiskā pievienotā vērtība.

Lokālplānojuma neizstrādāšana nozīmē atteikšanos no šādām iespējām:

- ekonomiskie ieguvumi – potenciāla peļņa no derīgo izrakteņu ieguves, kā arī nodokļu un nodevu ieņēmumi pašvaldībai;
- Jaunu darbavietu radīšana – attīstot teritoriju, iespējams veicināt nodarbinātību un vietējo ekonomiku;
- racionāla un efektīva zemes izmantošana.

4. LOKĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ PLĀNOTĀS DARBĪBAS UN RISINĀJUMU ĪSS APRAKSTS

Smilts, aleirīta atradnes "Lagūnas 2021.gads" (B17335) ģeoloģiskā izpēte veikta 2021. gadā 56,54 ha (565,409 m²) platībā. Teritorijā konstatēts, ka 489,52 tūkst. m² platībā (5286,48 tūkst. m³ no kuriem 5209,17 tūkst. m³ zem ūdens) iegul smilts, bet 75,89 tūkst. m² platībā (765,96 tūkst. m³ no kuriem viss zem ūdens) – aleirīts. Šai atradnei no 2023. gada 27. marta līdz 2048. gada 26. martam SIA "LATSAND" izsniegta N kategorijas pase. Atradrnē derīgo izrakteņu ieguve vēl nav veikta.

Primāri lokālplānojuma teritorijā jeb nekustamajā īpašumā "Lagūnas" plānota derīgo izrakteņu ieguve dīķu izbūves rezultātā smilts, aleirīta atradnes "Lagūnas 2021.gads" robežās, kas ietvers trīs dīķu izveidi

~40-50 ha kopplatībā. Dīksaimniecība plānota kā ekstensīvi zivju ganību dīķi ar rekreācijas un makšķerēšanas funkcijām. Veidojamās dīksaimniecības zivju resursus paredzēts izmantot makšķerēšanā un zvejā, veidojot uz rekreāciju un komercmakšķerēšanu orientētu saimniecību. Pie tam dīksaimniecība tiks arī pielāgota sporta makšķerēšanas sacensību vajadzībām.

Sekundāri, pie nosacījuma, ja netiek īstenota derīgo izrakteņu ieguve, kā rezultātā veidojas dīķi, vai arī, ja mainās teritorijas plānotais izmantošanas mērķis, lokālplānojuma teritorijā tiek plānoti arī tādi teritorijas izmantošanas veidi, kas noteikti izstrādē esošajā Mārupes novada teritorijas plānojumā 2024.-2036.gadam 1. redakcijā funkcionālajā zonā Lauksaimniecības teritorija (L1). Tādā veidā netiek sašaurināta teritorijas izmantošanas veidu iespējas attiecībā pret citiem nekustamajiem īpašumiem Mārupes novada lauku teritorijā. Tas, ka teritorijas izmantošana netiek ierobežota, bet tiek atļautas plašākas izmantošanas iespējas, dod vairākus nozīmīgus ieguvumus, īpaši no plānošanas, saimnieciskās darbības un ilgtermiņa attīstības viedokļa:

- 1) Pastāv lielāka elastība lokālplānojuma teritorijas nākotnes attīstībai. Ja sākotnējā teritorijas attīstības iecere (piemēram, dīķu izbūve ar smilts ieguvi) netiek īstenota, nekustamā īpašuma īpašniekam joprojām ir iespēja izmantot īpašumu citiem mērķiem — piemēram, lauksaimniecībai, publiskai apbūvei vai viensētu apbūvei u.c. Tas ļauj pielāgoties tirgus, ekonomiskajām vai vides izmaiņām bez nepieciešamības atkal grozīt teritorijas plānojumu vai lokālplānojumu. Ja nākotnē rodas jaunas attīstības idejas, tās būs vieglāk īstenot, ja funkcionālais zonējums un izmantošanas veidi jau ir paredzēti esošajā lokālplānojumā un teritorijas plānojumā.
- 2) Samazina risku investoriem, jo plašāka teritorijas izmantošana samazina juridiskos un administratīvos šķēršļus, kas varētu atturēt teritorijas attīstītājus un nekustamais īpašums ar daudzpusīgākām iespējām ir vērtīgāks un pievilcīgāks tirgū.
- 3) Nodrošina līdzvērtīgas iespējas ar citiem nekustamajiem īpašumiem novadā.
- 4) Veicina ilgtspējīgu teritorijas izmantošanu. Elastīga plānošana ļauj teritoriju izmantot atbilstoši vides, ekonomiskajiem un sociālajiem apstākļiem un tas nozīmē, ka nekustamais īpašums netiek atstāts neizmantots vai degradēts tikai tāpēc, ka sākotnējais jeb primārais teritorijas attīstības mērķis nav īstenots.

Lai īstenotu dīksaimniecības izveidi un dīķu ierīkošanu, būs jāveic augsnes un smilts, aleirīta izrakšana, kas sava apjoma dēļ klasificējama kā derīgo izrakteņu ieguve. Tiek plānots ar hidropneimatisko iekārtu izcelt (izsūkt) smilts, aleirīta – ūdens maisījumu un novadīt to uz atūdeņošanas krautni. Teritorijā uz vietas nav plānota smilts, aleirīta materiāla apstrāde. Dīķu izveide tiks veikta saskaņā ar izstrādātu un akceptētu būvprojektu un būvatļauju. Savukārt derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta saskaņā ar derīgo izrakteņu ieguves projektu.

Plānots, ka darbs normālā režīmā tiks veikts vienā maiņā 9 h/dnn. Plānots, ka ieguve tiks veikta no aprīļa līdz oktobrim (aptuveni 147 darba dienas). Frontālais iekrāvējs tiks izmantots materiāla iekraušanai izvešanai paredzētā transportā, tādējādi plānots, ka tas strādās gan ieguves laikā (aptuveni 147 darba dienas), gan no novembra līdz martam 8 h/dnn (aptuveni 105 darba dienas). Transportēšana var tikt veikta visu gadu atkarībā no derīgā izrakteņa pieprasījuma. Gadā plānots iegūt un izvest ~300 tūkst. m³ smilts, aleirīta materiāla¹¹.

Pēc derīgo izrakteņu ieguves plānots veikt teritorijas rekultivāciju un pēc dīķu ierīkošanas paredzēts veikt teritorijas labiekārtošanu, kā arī pasākumus dīķu izmantošanas nepieciešamās infrastruktūras ierīkošanai.

MK 21.08.2012. noteikumi Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" neizdala atsevišķi prasības, ja derīgo izrakteņu ieguves mērķis ir pakārtots dīksaimniecības izveidei un tādējādi dīksaimniecības izveides gadījumā šie noteikumi jāievēro tāpat kā derīgo izrakteņu ieguves gadījumā. Proti, tie pieprasa veikt rekultivāciju, ko var darīt arī vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvi, bet tā jāuzsāk vēlākais gada laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas. Tāpēc uzreiz pēc nepieciešamā smilts, aleirīta apjoma izstrādes beigām paredzēts veikt teritorijas ap ierīkoto dīķi planēšanu un apzaļumošanu. Šim mērķim paredzēts

¹¹ Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novadā - IVN ziņojums

izmantot darbu sākumstadijā objektā noņemto augsnes materiālu. Šajā stadijā tiks veidota arī nepieciešamā infrastruktūra un elementi dīksaimniecības funkcionēšanai¹².

Saskaņā ar spēkā esošā Mārupes novada (šobrīd Mārupes pagasta un Mārupes pilsētas) teritorijas plānojumu 2014. - 2026. gadam, kas apstiprināts ar Mārupes novada domes 2013. gada 18. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 11/2013 "Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014. – 2026. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa" nekustamajam īpašumam "Lagūnas" (kadastra Nr.80760140004), zemes vienībai ar kad. apz. 80760140007 noteikti šādi plānotās (atļautās) teritorijas izmantošanas veidi - Lauksaimniecības teritorija (L) un nelielā daļā gar autoceļu noteikts funkcionālais zonējums Autotransporta infrastruktūras objektu teritorija (TR).

Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir noteikt derīgo izrakteņu ieguvī kā atļauto izmantošanu nekustamā īpašuma "Lagūnas" teritorijā, īpašumam kopumā saglabājot esošo funkcionālo zonējumu Lauksaimniecības teritorija (L). Grozījumi spēkā esošā Mārupes novada teritorijas plānojumā nepieciešami, lai teritorijā uzsāktu saimniecisko darbību (derīgo izrakteņu ieguvī), kas tiešā veidā nav noteikta kā atļautā izmantošana nekustamā īpašuma teritorijā, bet ir nepieciešama, lai īstenotu sākotnēji definēto attīstības ieceri (dīķu izbūvi zivsaimniecības un rekreācijas vajadzībām), kas savukārt spēkā esošajā teritorijas plānojumā ir noteikta kā atļautā izmantošana.

Lokālplānojuma teritorijas funkcionālā zonējuma priekšlikums noteikts saskaņā ar teritorijas attīstības ieceri gan primāro, gan sekundāro, Darba uzdevumu lokālplānojuma izstrādei un MK 30.04.2013. noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" noteikto funkcionālo zonu klasifikāciju, paredzot atbilstošus teritorijas izmantošanas veidus.

MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" nosaka, ka funkcionālo zonu robežas nosaka teritorijas plānojumā atbilstoši izvēlētajā kartogrāfiskā materiāla mēroga noteiktībai un precizē lokālplānojumos un detālplānojumos, ievērojot dabā izšķiramus elementus, piemēram, ielas, ceļus, stigas, ūdensteces vai zemes vienību robežas.

Lokālplānojuma risinājumi paredz saglabāt spēkā esošajā Mārupes novada teritorijas plānojumā 2014. - 2026. gadam noteikto funkcionālo zonējumu Lauksaimniecības teritorija un to pielāgot ar izstrādē esošā Mārupes novada teritorijas plānojumā 2024. - 2036. gadam (1. redakcija) noteikto funkcionālo zonējumu Lauksaimniecības teritorija, piešķirot tai jaunu zonas cipara indeksu - L3, jo lokālplānojums tiek izstrādāts Teritorijas attīstības un plānošanas un informācijas sistēmā (TAPIS), kur automātiski tiek piešķirts funkcionālai zonai individuāls cipara indekss, ja lokālplānojuma risinājumi ir atšķirīgi no spēkā esošā un izstrādē esošā teritorijas plānojuma funkcionālās zonas Lauksaimniecības teritorija (L) prasībām.

Lauksaimniecības teritorijas viens no papildizmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu ieguve, kas atbilst gan MK noteikumiem Nr. 240, gan izstrādē esošajam Mārupes novada teritorijas plānojumam 2024.-2036. gadam (1. redakcija).

Funkcionālās zonas Lauksaimniecības teritorija (L3) galvenais mērķis – nodrošināt plānoto teritorijas izmantošanu, kas primāri ir saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvī, ievērojot normatīvo aktu prasības teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves jomā, kā arī derīgo izrakteņu ieguves jomā. Kā arī tiek noteikti citi funkcionālā zonā Lauksaimniecības teritorija (L3) atļautie izmantošanas veidi, ko nosaka spēkā esošais un izstrādē esošais teritorijas plānojums un MK noteikumi Nr. 240, tādējādi paredzot turpmāko teritorijas attīstību pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas vai arī derīgo izrakteņu ieguves neīstenošanas gadījumā. Galvenos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus funkcionālajā zonā Lauksaimniecības teritorija (L3) skatīt lokālplānojuma sējuma Paskaidrojuma raksts 3.2 apakšnodaļā un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

Lokālplānojuma teritorijā atrodas smilts atradne "Lagūnas" (B2286), tā aptver divus ieguves laukumus. Ieguve atradnē ir pabeigta, par ko informēts Valsts vides dienests un dīķi ir nodoti ekspluatācijā. Atradnes izstrādes rezultātā izveidojušos dīķus plānots izmantot dīksaimniecībai un komerciālai makšķerēšanai. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.240 lokālplānojumā atbilstoši kartogrāfiskā materiāla mēroga noteiktībai kā ūdeņu teritoriju attēlo šādus virszemes ūdensobjektus - ūdenstilpes, kuru platība lauku teritorijā ir

¹² Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novadā - IVN ziņojums

vismaz 1 ha. Teritorijā esošajiem dīkiem noteikts funkcionālais zonējums Ūdeņu teritorija (Ū). Galvenos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus funkcionālajā zonā Ūdeņu teritorija (Ū) skatīt lokālplānojuma sējuma Paskaidrojuma raksts 3.2 apakšnodaļā un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

Lokālplānojumā tiek noteiktas un attēlotas arī **TERITORIJAS AR ĪPAŠIEM NOTEIKUMIEM**:

- **nacionālās nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija TIN72¹³ “Valsts galvenā autoceļa A5 pārbūvei un savienojumam ar lidostu “Rīga” paredzētā teritorija”** (teritorija, kas noteikta projektā “Autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils–Babīte) posma no km 11,6 (Ķekavas apvedceļš) līdz km 38,2 (A10) pārbūve par ātrgaitas autoceļu (būvprojekts minimālā sastāvā) un ietekmes uz vidi novērtējums” ietverto autoceļu perspektīvās nodalījuma joslas platumā¹⁴);

- **TIN19 “5 km rādiuss ap lidlauka “Rīga” sliekšņiem”¹⁵**

- **TIN73 “Plānotā Jaunmārupes dzelzceļa ritošā sastāva depo un piebraucamo ceļu būvniecībai rezervētā teritorija”¹⁶**

Savukārt plānotā **Rail Baltica paredzētā teritorija** tiek attēlota kā **nacionālo interešu objekts “Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras Rail Baltica un ar tās izveidi saistīto būvju funkcionēšanai nepieciešamā teritorija”**. Saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 24.augusta rīkojumu Nr.468 “Par nacionālo interešu objekta statusa noteikšanu Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai Rail Baltica” Rail Baltica ir noteikts nacionālo interešu objekta statuss. Saskaņā ar minētā rīkojuma 2.punktu informācija par Rail Baltica un ar tās izveidi saistīto būvju funkcionēšanai nepieciešamo teritoriju tiek iekļauta un aktualizēta Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā, kas publiski pieejams Latvijas vienotā pieejas punkta portālā Ģeolatvija. Savukārt Rail Baltica TIAN ir noteikti Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumos Nr.91 “Noteikumi par nacionālo interešu objekta – Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras Rail Baltica – teritorijas izmantošanas nosacījumiem”.

Detalizētāk skatīt lokālplānojuma sējumus Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un Grafiskā daļa.

5. AR LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS UN BŪTISKĀKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Lokālplānojuma īstenošana — derīgo izrakteņu ieguve un dīķu izveide — paredz zināmu ietekmi uz vidi, kas galvenokārt izpaužas īstermiņā darbību aktīvajā fāzē. IVN “Lagūnas” Ziņojumā ir secināts, ka, ievērojot visus nosacījumus, nelabvēlīga ietekme uz vidi nav paredzama. Tomēr, lai nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un ilgtspējīgu teritorijas attīstību, nepieciešams apzināt potenciālos vides riskus un ieviest atbilstošus mazināšanas pasākumus.

Gan lokālplānojuma teritorija, gan lokālplānojuma teritorijai piegulošā teritorija un tuvākā apkārtnē teritorijas jau vēsturiski ir tikušas plānotas un izmantotas kā derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Teritorijā ir apzināti zemes dzīļu resursi un krājumi, veicot ģeoloģisko izpēti.

Lokālplānojuma teritorija ir cilvēka saimnieciskās darbības ietekmēta, teritorijā ir veikta derīgā izrakteņa ieguve atradnē “Lagūnas”.

Pamatojoties uz lokālplānojuma risinājumiem, var izdarīt šādu **lokālplānojuma īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējumu** vairākos aspektos:

¹³ TIN numerācija pielāgota izstrādes stadijā esošajam Mārupes novada teritorijas plānojumam 2024. - 2036. gada 1. redakcijas risinājumam

¹⁴ Pamatojums – VSIA “Latvijas Valsts ceļi” 15.03.2025. vēstule Nr. 2.1. / 5016 Par ietekmes uz vidi novērtējuma akceptēšanu (t.sk. nosūtīta arī Mārupes novada pašvaldībai)

¹⁵ TIN pielāgots izstrādes stadijā esošajam Mārupes novada teritorijas plānojumam 2024. - 2036. gada 1. redakcijas risinājumam

¹⁶ TIN pielāgots izstrādes stadijā esošajam Mārupes novada teritorijas plānojumam 2024. - 2036.gada 1. redakcijas risinājumam

1) Tiešā ietekme

Derīgo izrakteņu ieguve un dīķu izveide radīs tiešu ietekmi uz gruntsūdens līmeni, zemes virskārtu un ainavu. Šī darbība būtiski pārveidos teritorijas sākotnējo lauksaimniecisko raksturu.

Būs tieša ietekme uz augsnes struktūru un hidrodinamiku, īpaši gruntsūdens notecei un noturībai.

2) Netiešā un sekundārā ietekme

Pēc izstrādes dīķi tiks izmantoti rekreācijai, kas ilgtermiņā var veicināt vietējās ekonomikas attīstību. Ilgtspējīga zemes izmantošana pēc atradnes izstrādes un rekultivācijas.

3) Savstarpējā ietekme ar citām darbībām

Lokālplānojuma teritorijā daļēji atrodas plānotā Rail Baltica dzelzceļa līnijas trase un autoceļa A5 pārbūves teritorija – iespējama ietekmju mijiedarbība ar šiem transporta infrastruktūras projektiem, bet visticamāk, ka plānotās darbības tiks veiktas atsevišķos laika termiņos un summāra ietekme neveidosies.

4) Īstermiņa, ilgtermiņa un pastāvīgā ietekme

- Īstermiņa ietekme (derīgo izrakteņu iegūšanas laikā): paaugstināts troksnis, putekļi, intensīva transporta plūsma.
- Ilgtermiņa ietekme (pēc teritorijas rekultivācijas): ainavas pārmaiņas, ūdensobjekti var kļūt par nozīmīgiem bioloģiskās daudzveidības elementiem.
- Pastāvīgā ietekme: teritorija mainīs izmantošanas veidu no lauksaimniecības teritorijas uz daudzfunkcionālu izmantošanu (dīķsaimniecība, rekreācija u.c.), kas ietekmē ekosistēmas un ainavu uz visiem laikiem.

5.1. VIDES TROKSNIS

Detalizēts trokšņa novērtējums un vides trokšņa ietekme uz apkārtējo teritoriju skatāms lokālplānojuma sējuma Paskaidrojuma raksts 3.9. apakšnodaļā Pasākumi vides kvalitātes nodrošināšanai.

Veicot derīgo izrakteņu ieguvi atradnē "Lagūnas 2021.gads", sagaidāmo vides trokšņa ietekmju mazināšanai augsnes un smilts, aleirīta ieguve paredzēta tikai darba dienās laikā no plkst. 8.00 – 17.00, savukārt izvešana plānota visu gadu. Izvērtējot derīgā izrakteņa ieguves un dīķu ierīkošanas laikā tehnikas radīto trokšņa līmeni, "Lagūnas" IVN Ziņojumā tika secināts, ka tas nepārsniegs MK 07.01.2014. noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība" noteiktās robežvērtības pie tuvākām dzīvojamām mājām – viensētām, kas atrodas tālāk par 1 km no lokālplānojuma teritorijas.

Operatora radītais trokšņa piesārņojums nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos noteiktos trokšņa robežlielumus. Ja atradnes izstrādes laikā tiek saņemtas sūdzības, operatoram ir pienākums veikt pasākumus, lai mazinātu trokšņa piesārņojumu.

Ietekme – negatīva ietekme var rasties no satiksmes pieauguma un no vides trokšņa ieguves darbu laikā, bet, ja tiek ievēroti trokšņa mazinošie pasākumi, tad ietekme no smilts, aleirīta atradnes "Lagūnas 2021.gads" darbības ir vērtējama kā nebūtiska. Nav tiešas ietekmes uz dzīvojamo apbūvi, jo tuvākajā apkārtnē tāda nav.

5.2. IETEKME UZ GAISA KVALITĀTI

Kā secināts IVN "Lagūnas" Ziņojumā, tad dīķsaimniecības izveides laikā derīgā izrakteņa ieguves un transportēšanas laikā radītais gaisa piesārņojums ārpus lokālplānojuma teritorijas nepārsniegs noteiktos gaisa kvalitātes robežlielumus, kas noteikti MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti". Līdz ar to nav nepieciešams noteikt speciālus piesārņojošo emisiju limitējošus pasākumus. Dīķsaimniecības izveides laikā tiks izmantota Euro IV un V klases tehnikas vienība, kas rada mazākas emisijas nekā vecākas paudzes tehnikas vienības.

Lai maksimāli ierobežotu piesārņojošo vielu izplatību gaisā tiek plānoti šādi pasākumi:

- nepieciešamības gadījumā teritorija tiks mitrināta, jo, pārsniedzot 4% mitrumu, putēšana nenotiek;
- tiks izmantota atbilstošā un labā darba kārtībā esoša karjera ieguves tehnika, minimizējot tās darbošanos tukšgaitā;

- materiālu izvešanai tiks izmantotas līdz 18 m³ tilpuma automašīnas;
- lai izvairītos no putekļu emisijām transportēšanas laikā, tiks nodrošināta materiāla pārsegšana.

Operatora radītais gaisa piesārņojums nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos noteiktās piesārņojošo vielu robežvērtības. Turklāt, ja atradnes izstrādes laikā tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības, tad operatoram ir pienākums veikt pasākumus, lai mazinātu gaisa piesārņojumu.

Ietekme no lokālpārveidojuma teritorijā plānotās primārās teritorijas izmantošanas un summāra ietekme no blakus esošām atradnēm, ja vienlaicīgi notiek ieguves darbi, svarīgi ietekmes mazināšanai ievērot plānotos pasākumus putekļu emisiju mazināšanai un ievērot pašvaldības atļaujas un Valsts vides dienesta tehnisko noteikumu prasības.

Ietekme – ja tiek ievēroti putekļu mazinošie pasākumi, tad ietekme no smilts, aleirīta atradnes “Lagūnas 2021” darbības ir vērtējama kā nebūtiska.

5.3. IETEKME NO TRANSPORTA

Derīgo izrakteņu transportēšanai tiks izmantoti esošie ceļi un pēc nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras teritoriju izbūves arī jaunie ceļi. Detalizēts transporta infrastruktūras un transporta organizācijas apraksts skatāms lokālpārveidojuma sējuma Paskaidrojuma raksts 3.6. apakšnodaļā. Riski saistīti ar pieaugošu smagā transporta kustību pa grants ceļu C-26 un pievienojuma vietā pie A5 var ietekmēt ceļu segumu, palielināt putekļu līmeni un satiksmes riskus, bet lokālpārveidojumā ir noteikti šo risku novēršanas pasākumi (skatīt Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus). Radītās smagā transporta plūsmas, kas transportēs iegūto derīgo materiālu netiks virzītas caur Mārupi un ciemiem.

Ietekme – ņemot vērā lokālpārveidojuma teritorijai blakus esošo transporta mezglu un plānoto transporta infrastruktūru, tad lokālpārveidojuma risinājumi uz kopējā satiksmes fona būtisku ietekmi neradīs. Tāpat iegūtais materiāls netiek plānots transportēt caur Mārupi un ciemiem.

5.4. IETEKME UZ HIDROLOĢISKAJIEM APSTĀKĻIEM

Lokālpārveidojuma teritorija pieguļ pašvaldības nozīmes koplietošanas novadgrāvim 3812223:P:28 ar ekspluatācijas aizsargjoslu 10 m platumā no novadgrāvja kroles. Paredzot derīgo izrakteņu ieguvu tiks ievērotas meliorācijas grāvju ekspluatācijas aizsargjoslu prasības un tiks izstrādāts meliorācijas sistēmas pārbūves projekts (turpmāk – Pārbūves projekts). Pārbūves projekts tiks izstrādāts atbilstoši MK 16.09.2014. noteikumiem Nr.550 “Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi”. Pārbūves projekta ietvaros tiks veikta esošās meliorācijas sistēmas apsekošana un sagatavots meliorācijas sistēmas būvju tehniskās apsekošanas akts. Pārbūves projektā ietvers meliorācijas sistēmas pārbūvi, kurā tiks nodrošināts optimāls ūdens režīms tieši piekļautajos un ar meliorācijas sistēmas augšteci saistītos nekustamos īpašumos.

Paredzētās darbības - dīķu izbūve paredzēta tā, lai neietekmētu gruntsūdens līmeni, t.i., bez mākslīgas tā pazemināšanas, tādējādi nodrošinot hidroloģiskā līdzsvara saglabāšanu Neriņā un tuvumā esošajos purvu biotopos. Dīķu ierīkošanas darbos virs gruntsūdens līmeņa IVN “Lagūnas” Ziņojumā tiek rekomendēts izmantot kāpurķēžu ekskavatorus, zem gruntsūdens līmeņa – zemessūcēju.

Ir noteiktas rekomendācijas, lai mazinātu dīķu izbūves laikā īslaicīgi uzduļķoto grunts daļiņu nokļūšanu koplietošanas ūdensnotekās, pašvaldības nozīmes ūdensnotekās un Neriņā.

Ūdensnotekas un grāvju sistēmas ir atjaunotas, kas uzlabo kopējo meliorācijas efektivitāti – pozitīva sinerģija starp infrastruktūru un vidi.

5.5. IETEKME UZ DABAS VĒRTĪBĀM

Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” publicēto informāciju¹⁷, lokālpārveidojuma teritorija neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā. Tāpat tajā nav reģistrēti īpaši aizsargājami biotopi vai dižkoki.

¹⁷ [Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”](#) Skatīts 29.05.2025.

Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir dabas liegums “Melnā ezera purvs”, kas atrodas aptuveni 0,7 km D virzienā, un dabas liegums “Cenas tīrelis”.

Lokālplānojuma teritorija ZA daļa robežojas ar Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamu biotopu 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*.

Lokālplānojuma teritorijas tuvumā 3 km rādiusā reģistrēti šādi Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi: 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*; 3160 *Distrofi ezeri*, 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*; 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*.

Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” datiem¹⁸, lokālplānojuma teritorijā reģistrētas īpaši aizsargājamās putnu sugas. Dzērves (*Grus grus*) novērojums fiksēts 2015. gadā (ar pazīmi B – iespējama ligzdošana), griezes (*Crex crex*) novērojums 2021.gadā (ar pazīmi B – iespējama ligzdošana), pupuķa (*Upupa epops*) 2021.gada novērojums (ar piezīmi B – iespējama ligzdošana).¹⁹ Iespējama dzīvotņu zaudēšana vai traucējumi ligzdošanas laikā.

Atbilstoši IVN “Lagūnas” Ziņojuma izstrādē piesaistītā ornitologa atzinumā sniegtajām rekomendācijām, plānojot dīķus, ir nepieciešams regulāri ierobežot apaugumu no krasta, kā arī virsūdēns augāju, jo piekrastes un virsūdēns veģetācija var būt nozīmīga ūdensputnu barošanās un ligzdošanas vieta.

Plānojot dīķus nepieciešams izvairīties no jebkādu saliņu vai šauru, garu pussalu veidošanas. Šādas vietas var būt īpaši piemērotas kaijveidīgo, piemēram, lielo ķiru ligzdošanai, kas ligzdo kolonijās.

Nepieciešamības gadījumā ir veicama putnu atbaidīšana lietojot atbaidīšanas ierīces, dīķu noseģšanu ar materiālu, kas ierobežo putnu pieejamību, vai pielietojot citas putniem neletālas metodes.

IVN “Lagūnas” Ziņojumā secināts, ka paredzētās darbības īstenošanai, ja tiek ievērotas ornitologa rekomendācijas nav paredzama nelabvēlīga ietekme uz dabas vērtībām.

Netiek skartas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

5.6. IETEKME UZ AINAVU

Lokālplānojum teritorija (~180,5 ha) ir lauksaimniecības zeme, no kuras ~22 ha ir aizauguši. Teritorija vēsturiski ir bijusi pakļauta saimnieciskai darbībai. Dīķsaimniecība galvenokārt būs redzama no valsts autoceļa A5 un nākotnē – arī no Rail Baltica trases.

Ieguves laikā veidojas nepievilcīga ainava – izrakti laukumi, krautnes, tehnika. Tas īstermiņā pazemina vizuālo kvalitāti. Lai gan ainava mainīsies, dīķu izveide neradīs netipisku skatu, jo apkārtnē jau atrodas vairāki ūdensobjekti (dīķi no atradnes “Lagūnas”, dīķis no “Gundegas” atradne, atpūtas kompleksa “Lāčplēsis” ūdenskrātuve), kas arī tiek izmantoti rekreācijai. Paredzētā darbība papildinās esošo ūdensobjektu kompleksu, kopumā palielinot ūdenstilpju platības un estētisko vērtību.

Tā kā darbības teritorija neatrodas kultūras mantojuma pieminekļu tuvumā, netiek sagaidīta būtiska ietekme uz kultūrvēsturisko vidi. Kopumā darbība neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz ainavu un lokālplānojuma teritorija pēc paredzētās darbības veikšanas un dīķu izveidošanas iekļausies kopējā apkārtnes ainavā. Vēl jo vairāk jāņem vērā, ka teritorija tiks rekultivēta.

5.7. SUMMĀRĀS IETEKMES

Summārās ietekmes raksturo kopējo ietekmi uz vidi, kas veidojas, īstenojot paredzēto darbību un ņemot vērā citu tuvumā esošu darbību radītās ietekmes. Dīķsaimniecības izveide jāvērtē kontekstā ar citām aktivitātēm Paredzētās darbības ietekmes zonā, jo īpaši derīgo izrakteņu ieguvī un materiālu transportēšanu.

¹⁸ Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols”. Skatīts 29.0.2025.

¹⁹ Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācijas sniegtā informācija, 05.02.2025., Nr.4.8/770/2025-N

Dīķu ierīkošanas laikā radītās gaisa un trokšņa emisijas summēsies ar atradnes “Gundegas” un plānotās atradnes “Kūdras krautuve” emisijām no ieguves procesiem un transportēšanas, kā arī emisijām no autoceļa A5.

IVN “Lagūnas” Ziņojumā etalizēti modelētās kumulatīvās fona koncentrācijas nepārsniedza normatīvos noteiktos robežlielumus (MK 03.11.2009. noteikumiem Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”). Vislielāko koncentrāciju attiecību pret gaisa kvalitātes normatīvu (%) sasniedza daļiņas PM_{2,5} (50,9 % jeb 10,186 µg/m³) un daļiņas PM₁₀ (45,2 % jeb 18,086 µg/m³) kalendārā gada ietvaros. Pārējām piesārņojošajām vielām (NO₂, SO₂, CO) pārsniegumi netika konstatēti un koncentrācijas būtiski nepārsniedza fona līmeni.

Paredzētā darbība summāri nerada būtisku gaisa emisiju paaugstinājumu.

IVN “Lagūnas” Ziņojumā secināts, ka paredzētās darbības īstenošanas laikā galvenie trokšņa avoti būs dīķu ierīkošanā un derīgo izrakteņu ieguvē izmantojamā tehnika (ekskavatori, zemessūcējs ar ģeneratoru, frontālie iekrāvēji), kā arī transporta plūsma. Veiktā trokšņa modelēšana aptvēra summārās ietekmes, iekļaujot arī apkārtņē notiekošās darbības atradnēs “Gundegas” un “Kūdras krautuve”, kā arī transporta kustību uz autoceļa A5.

Paredzētās darbības īstenošanas laikā galvenie trokšņa avoti būs dīķu ierīkošanā un derīgo izrakteņu ieguvē izmantojamā tehnika (ekskavatori, zemessūcējs ar ģeneratoru, frontālie iekrāvēji), kā arī transporta plūsma. Veiktā trokšņa modelēšana aptvēra summārās ietekmes, iekļaujot arī apkārtņē notiekošās darbības atradnēs “Gundegas” un “Kūdras krautuve”, kā arī transporta kustību uz autoceļa A5.

Saskaņā ar MK 07.01.2014. noteikumiem Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, dzīvojamām teritorijām diennakts laikā piemērojamais dienas trokšņa līmeņa robežlielums ir:

- 55 dB(A) – teritorijām, kas paredzētas dzīvojamai apbūvei vai rekreācijai.

Trokšņa modelēšanas rezultāti parāda, ka tuvākajās dzīvojamajās teritorijās summārais trokšņa līmenis nepārsniedz 44,3 dB(A) (piemēram, pie mājas “Dikmaņi”), tātad tas atrodas ievērojami zem normatīvā robežlieluma – ar vairāk nekā 10 dB rezervi.

Paredzētā darbība neradīs būtisku summāro ietekmi uz akustisko vidi un palielinās summāro troksni tikai par 0,3 dB(A).

Saskaņā ar IVN “Lagūnas” Ziņojumu, dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves laikā no lokālpilnojuma teritorijas izbrauks līdz 66 kravas auto reisiem dienā pa ceļu C-26 un autoceļu A5. Tas veido mazāk nekā 1% no kopējās satiksmes un zem 3% no kravas plūsmas uz A5, tāpēc ietekme uz satiksmi nav būtiska.

Piekļuve īpašumam notiks pa esošo pieslēgumu C-26, kas ir vienīgā iespēja līdz Rail Baltica izbūvei un autoceļa A5 pārbūvei. Ir veikts un saskaņots satiksmes drošības izvērtējums, paredzot asfalta seguma posmā un manevru ierobežojumus.

Izvērtējot minētās ietekmes, secināms, ka īstenojot lokālpilnojuma teritorijā plānotās saimnieciskās darbības, vides kvalitāte tuvējā apkārtņē tiks ietekmēta nebūtiski. Uzskatāms, ka tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, pašvaldības saistošie noteikumi, ieviesti labākie tehnoloģiskie risinājumi un pasākumi plānotās saimnieciskās darbības negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanai, kas būtiski samazinās ietekmi uz vides kvalitāti.

6. RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU LOKĀLPILNOJUMA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

Lokālpilnojuma izstrādē ņemti vērā normatīvie akti teritorijas attīstības un plānošanas jomā, Mārupes novada pašvaldības saistošie noteikumi, institūciju sniegtie nosacījumi, darba uzdevumā noteiktās prasības, IVN Ziņojumi (skatīt lokālpilnojuma sējumu Paskaidrojuma raksts), savukārt derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanai tiks ņemti vērā atbilstošie normatīvie akti, kas regulē zemes dzīļu izmantošanu.

Risinājumi lokālpilnojuma teritorijā plānotās darbības ietekmes samazināšanai/novēršanai:

- 1) Ievērotas Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014. - 2026. gadam prasības attiecībā par derīgo izrakteņu ieguvu novadā, t.sk. plānotās atradnes ieguves vieta (atrodas ārpus apdzīvotas vietas, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un kultūras pieminekļu teritorijas), attālums līdz tuvākajām dzīvojamām mājām (ne tuvāk par 100 m no zemes vienības robežas vai zemes vienībā esošās, citam īpašniekam piederošās ēkas).
 - 2) Derīgo izrakteņu ieguve lokālplānojuma teritorijā neradīs nozīmīgu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, īpaši aizsargājamiem biotopiem.
 - 3) Atbilstoši IVN "Lagūnas" Ziņojuma izstrādē piesaistītā ornitologa atzinumā sniegtajām rekomendācijām, plānojot dīkus, ir nepieciešams regulāri ierobežot apaugumu no krasta, kā arī virsūdens augāju, jo piekrastes un virsūdens veģetācija var būt nozīmīga ūdensputnu barošanās un ligzdošanas vieta.
 - 4) Plānojot dīkus netiks veikta saliņu vai šauru, garu pussalu veidošana.
 - 5) Būtiska ietekme uz ainavu no plānotās darbības nav sagaidāma, jo lokālplānojuma teritorija un tai piegulošā teritorija vēsturiski veiktās saimnieciskās darbības rezultātā ir ar līdzīgu ainavu.
 - 6) Ir veikts trokšņa novērtējums. Trokšņu izvērtējumā norādīti priekšlikumi trokšņa līmeņa mazināšanai pasākumiem, veicot derīgo izrakteņu ieguvu atradnē "Lagūnas 2021.gads", kas ņemti vērā lokālplānojuma risinājumos.
 - 7) Pirms derīgo izrakteņu ieguves smilts, aleirīta atradnē "Lagūnas 2021.gads" tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
 - 8) Lokālplānojuma risinājumā izvēlēta transporta plūsmas organizācija jeb piekļuves risinājums atradnei, kas mazāk ietekmēs tuvākās apdzīvotās vietas. Tiks izmantots esošais ceļu tīkls, tai skaitā pašvaldības ceļš C-26 līdz tā savienojuma ar autoceļa A5 likvidācijai. Maršruti tiks plānoti tā, lai tie nevestu cauri Mārupei un ciemiem.
 - 9) Lai samazinātu dīķu izbūves laikā īslaicīgi uzduļķoto gruntis daļiņu nokļūšanu valsts nozīmes ūdensnotekās, ievērojot piesardzības intervālu, grunts izstrāde netiks veikta tuvāk kā 15 m no dīķa savienojuma ar ūdensteci Neriņu, savukārt savienojums tiks veidots vasaras mazūdens periodā.
 - 10) Veiks lokālplānojuma teritorijā iekšējo ceļu un ieguves vietas atputeķļošanas pasākumus atbilstoši nepieciešamībai.
 - 11) Trokšņa sagaidāmo ietekmju mazināšanai augsnes un smilts, aleirīta ieguve paredzēta tikai darba dienās laikā no plkst. 8⁰⁰ – 17⁰⁰, savukārt izvešana plānota visu gadu.
 - 12) Ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai teritorijas apauguma noņemšana (kur tas nepieciešams) un sagatavošana plānotās darbības ierīkošanai tiks veikta tikai ārpus aktīvā putnu ligzdošanas perioda (laika periodā no 1. aprīļa līdz 15. jūlijam).
 - 13) Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas saskaņā ar derīgo izrakteņu ieguves projektu un normatīvajiem aktiem veiks atradnes rekultivāciju. Plānotais rekultivācijas veids – dīksaimniecība.
 - 14) Darbu veikšana lokālplānojuma teritorijā derīgā izrakteņa ieguves un dīksaimniecības izveides laikā plānots nodrošināt saskaņā ar MK 2006. gada 21. februāra noteikumu Nr. 150 "Darba aizsardzības prasības derīgo izrakteņu ieguvē" prasībām. Eksploatējot derīgo izrakteņu ieguves tehniku un transportlīdzekļus, tiks ievēroti to tehniskajās specifikācijās norādītie ekspluatācijas drošības noteikumi.
- MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" nosaka, ka plānojot derīgo izrakteņu ieguves vietas teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā nosaka vai detālplānojumā paredz:
- 1) pasākumus šādu objektu ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām – lokālplānojumā noteikti pasākumi trokšņa, putekļu un transporta plūsmas organizācijas un ietekmju mazināšanai;

- 2) transporta plūsmas organizāciju, lai netiktu ietekmētas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas – lokālplānojumā transporta plūsmas organizācijā izvēlēts risinājums, kas nešķērsos apdzīvotas vietas, t.i., pilsētu un ciemus;
- 3) drošības attālumus līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, nosakot tajos teritorijas izmantošanas aprobežojumus – tuvākās dzīvojamā apbūve no lokālplānojuma teritorijas atrodas ~1 km attālumā.

7.ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Alternatīvu izvērtējums ir būtiska teritorijas attīstības plānošanas sastāvdaļa, jo ļauj izvērtēt dažādas iespējamās rīcības no vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības skatpunkta.

Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā Mārupes novada lauku teritorijas daļai viena nekustamā īpašuma "Lagūnas" zemes vienībai spēkā esošā Mārupes novada teritorijas plānojuma grozīšanai. Pašvaldības dome ar saistošajiem noteikumiem apstiprina lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un grafisko daļu – funkcionālo zonējumu, teritorijas ar īpašiem noteikumiem un aizsargjoslas, kas noteiktas pašvaldības kompetencē esošajām apgrūtinātajām teritorijām un objektiem. Līdz ar to Vides pārskatā galvenokārt tiek izvērtētas un pamatotas alternatīvas, kas izriet no teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumu risinājumiem – funkcionālais zonējums un tajā atļautie teritorijas izmantošanas veidi u.c. prasības, ko nosaka teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un to īstenošanas ietekme uz vides aspektiem.

Alternatīvas risinājums paredzētās darbības vietai jeb lokālplānojuma teritorijai netiek noteikts, kas izskaidrojams ar lokālplānojuma ierosinātāja īpašumtiesībām uz konkrēto nekustamo īpašumu un pieejamo informāciju par derīgo izrakteņu esamību šajā nekustamajā īpašumā.

Kas attiecas uz plānotās darbības izmantojamo tehnoloģiju veidu alternatīvām, tas nav lokālplānojuma izstrādes darba uzdevums, risināms derīgo izrakteņu ieguves projektā, kā arī ir ticis vērtēts IVN projekta "Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā" Ziņojumā.

Daļu no lokālplānojuma teritorijas skar plānotie nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras attīstībai rezervēta teritorija - Rail Baltica dzelzceļa līnijas un ar to saistītās infrastruktūras izbūve un valsts galvenā autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils–Babīte) posma no km 11,6 (Ķekavas apvedceļš) līdz km 38,2 (autoceļš A10 Rīga–Ventspils) pārbūves par ātrgaitas autoceļu. Abiem projektiem ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums un saņemts atzinums no Vides pārraudzības valsts biroja (tagad Enerģētikas un vides aģentūra). Detalizētāks izvērtējums par abu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu un to saistību ar lokālplānojuma teritoriju skatīt Paskaidrojuma raksts 1.6.apakšnodalā. Arī lokālplānojuma teritorijā plānotajai primārajai darbībai, kas saistīta ar dīķu ierīkošanu kā rezultātā tiek veikta arī derīgo izrakteņu ieguve, ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums un saņemts atbildīgās institūcijas atzinums un Mārupes novada pašvaldības atzinums.

Iespējamās šādas teritorijas attīstības alternatīvas, ņemot vērā lokālplānojuma teritorijā plānoto funkcionālo zonējumu un tajā atļautos izmantošanas veidus:

Alternatīva	Apraksts	Pozitīvā ietekme uz vidi	Negatīvā ietekme uz vidi	Funkcionālais zonējums	Vides ilgtspēja
1. Nulles alternatīva (lokālplānojums netiek izstrādāts)	Saglabājas esošā teritorijas plānojuma prasības. Netiek veikta derīgo izrakteņu ieguve un dīķu izbūve, tiek saglabāta esošā	Ainava netiek traucēta. Nav rūpnieciskas slodzes. Minimizēts piesārņojuma risks.	Netiek īstenota rekultivācija. Teritorija var kļūt degradēta. Nerealizēts attīstības potenciāls.	L (esošais zonējums), derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta.	Zema – netiek izmantoti resursi, iespējama ainavas degradācija.

Alternatīva	Apraksts	Pozitīvā ietekme uz vidi	Negatīvā ietekme uz vidi	Funkcionālais zonējums	Vides ilgtspēja
	zemes izmantošana.				
2. Plānotā alternatīva (derīgo izrakteņu ieguve un dīksaimniecība)	Notiek smilts, aleirīta ieguve ar paralēlu dīķu izbūvi un rekreācijas funkciju izveidi.	Pēc ieguves tiek veikta rekultivācija un labiekārtošana. Tiek radīta ilgtspējīga ainava.	Troksnis, putekļi, hidroloģiskās izmaiņas. Nepieciešama stingra kontrole.	L3 (lokālplānojuma teritorija), derīgo izrakteņu ieguve atļauta, bet bez karjeru infrastruktūras.	Augsta – paredzēta rekultivācija, resurss izmantots, vide tiek atjaunota.
	Ūdeņu teritorija lokālplānojuma teritorijas daļā, kur atrodas esoši dīķi.		Nav.	Ū atļauta tikai esošo derīgo izrakteņu ieguves teritorija, kur noteikts Ū zonējums, izmantošanai.	Veikta ieguve, rekultivācijas veids – dīķis.
3. Alternatīva, ja netiek īstenota derīgo izrakteņu ieguve un izveidoti dīķi, bet īstenota cita lokālplānojumā plānotā teritorijas izmantošana	Izveido dīķus bez izrakteņu izmantošanas vai attīsta citus izmantošanas veidus, piemēram, lauksaimniecību, viensētu apbūvi, publisko infrastruktūru vai rekreācijas objektus.	Mazāka ietekme uz vidi īstermiņā. Zemāka trokšņu un putekļu slodze. Plašas iespējas integrēt vidi saudzējošu apbūvi un sabiedriski nozīmīgas funkcijas.	Iespējams ekonomiski neizdevīgi. Nav līdzekļu labiekārtošanai. Dabīgā resursa neizmantošana.	L1 (izstrādē esošais teritorijas plānojums), pieļauj dažādus izmantošanas veidus, t.sk. derīgo izrakteņu ieguvu.	Vidēja – neliela ietekme uz vidi.

Alternatīvu izvērtējums / salīdzinājums pēc vides aspektiem:

Vides aspekts	Nulles alternatīva	2.Plānotā alternatīva ar derīgo izrakteņu ieguvu	3.Alternatīva bez ieguves
Ainava	Saglabājas esošā ainava, taču bez uzlabojumiem var kļūt degradēta.	Tiek pārveidota ainava, taču pēc rekultivācijas izveidojas vizuāli pievilcīga vide ar dīķiem un rekreācijas zonu.	Ainava saglabājas vai uzlabojas, iespējama videi draudzīga apbūve, zaļās zonas.
Gaisa kvalitāte	Nav būtiskas ietekmes – netiek radīti putekļi vai troksnis.	Ievērojama īstermiņa ietekme – putekļi, troksnis, transporta kustība. Nepieciešams ievērot vides aizsardzības pasākumus un normatīvus, t.sk. lokālplānojuma risinājumus.	Neliela ietekme – bez derīgo izrakteņu ieguves nav smagas tehnikas vai intensīvas darbības. Īstermiņa ietekme būvniecības laikā.

Vides aspekts	Nulles alternatīva	2.Plānotā alternatīva ar derīgo izrakteņu ieguvu	3.Alternatīva bez ieguves
Ietekme uz virszemes ūdensobjektu (Neriņa)	Ūdens režīms paliek nemainīgs. Iespējama netieša degradācija.	Iespējamās hidroloģiskās izmaiņas un ietekme uz Neriņas caur meliorācijas sistēmu. Nepieciešami kontroles un pasākumi.	Ietekmei nevajadzētu būt, ja tiek attīstīta dzīvojamā vai publiskā apbūve un vidē nenovada neattīrītus sadzīves notekūdeņus. Ievēro decentralizētas kanalizācijas prasības.
Bioloģiskā daudzveidība	Esošā bioloģiskā daudzveidība saglabājas, bet bez apsaimniekošanas var pasliktināties (invazīvas sugas, aizaugšana).	Sākotnēji tiek traucēti teritorijā konstatēto putnu dzīvotnes, bet rekultivācijas laikā iespējama jaunu dzīvotņu izveide (ūdensputni, abinieki), bet tas var radīt apdraudējumu starptautiskās lidosta "Rīga" gaisa satiksmes drošībai. Nepieciešams ievērot lokālpārvaldības risinājumus un ornitologa rekomendācijas.	Putnu dzīvotnes var tikt saglabātas, ja attīstība notiek vides integrētā veidā (zaļās zonas, neliela apbūve).

(zaļš – labvēlīgs, dzeltens – neitrāls, sarkans – nelabvēlīgs)

9. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

9.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām un Kioto protokols

Konvencijas un uz tās pamata pieņemtā Kioto protokola mērķis ir normalizēt siltumnīcas gāzu daudzumu atmosfērā, nosakot gan vispārīgus pamatprincipus (konvencija), gan saistošos siltumnīcas gāzu emisiju samazināšanas apjomus (protokols).

Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro

Konvencijas uzstādījumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana, godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, kā arī atbilstošu finansēšanu. Konvencijas prasības ietvertas likumos "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un "Sugu un biotopu aizsardzības likumā".

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Berne

Mērķi - aizsargāt savvaļas floru, faunu, to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī sekmēt šo sadarbību. Tiek uzsvērtā īpaša uzmanība apdraudētajām un izzūdošajām sugām (t.sk. migrējošajām sugām). Konvencijas prasības ietvertas Latvijas normatīvajos aktos —likums "Par sugu un biotopu aizsardzību", 14.11.2000.MK noteikumi Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", 18.12.2012.MK noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas

kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu", 28.05.2002. MK noteikumi Nr.199 "Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā".

Eiropas ainavu konvencija, Florence

Mērķis - veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību, plānošanu un veidot sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

EIROPAS SAVIENĪBAS (ES) DIREKTĪVAS:

ES PADOMES DIREKTĪVA 92/43/EEK "Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību" jeb BIOTOPU DIREKTĪVA aizsargā augus, dzīvniekus, biotopus, un nodala īpaši aizsargājamus dabas apgabalus, veidojot aizsargājamo dabas teritoriju tīklu Natura 2000, kas izveidots dabas daudzveidības aizsardzībai.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 200/60/EK Ūdeņu struktūrdirektīvas (23.10.2000.) mērķi ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli, veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.

ES PADOMES DIREKTĪVA 79/409/EEK "Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva" (02.04.1979.) aizliedz darbības, kas apdraud putnus (tīši nonāvēt vai sagūstīt putnus, iznīcināt to ligzdas, iegūt putnu olas). Atsevišķām darbībām ir atsevišķi izņēmumi (tirdzniecība ar dzīvniekiem vai mirušiem putniem, medības, kas tiek atļauti dalībvalstīm, vienojoties ar Eiropas Komisiju).

ES PADOMES DIREKTĪVA 2010/75/EEK "Par rūpnieciskajām emisijām" (24.11.2010.) nosaka prasības rūpnieciskajām darbībām, paredzot īpašus noteikumus kurināmā un atkritumu sadedzināšanas iekārtām. Dalībvalstīm ir jāveic pamata un preventīvie pasākumi, lai iekārtās nerodas būtisks piesārņojums vai jāveic pasākumi tā novēršanai, izmantojot tehniski labākos pieejamos risinājumus.

9.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija2030)

Augstākais plānošanas dokuments, kurā kā viena no prioritātēm ir "Daba kā nākotnes kapitāls". Tiek izvirzīts mērķis Latvijai kļūt par ES līderi dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā. Latvija2030 tiek analizētas Latvijas tendences un izaicinājumi dabas ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā, kā arī noteikti prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni un iespējamie risinājumi.

Latvijas vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kura izstrādē jāņem vērā attiecināmo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, kas regulē teritoriju attīstības plānošanu, atļauto izmantošanu un apbūvi, kā arī normatīvos aktus, kas regulē saimnieciskās darbības veidus, kas plānotas lokālplānojuma teritorijā.

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam (NAP2027)

NAP2027 ir galvenais vidēja termiņa valsts attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir Latvija2030 rīcības plāns, kurā nosaka valsts attīstības prioritātes, mērķus un investīciju virzienus, plānotās reformas un politikas izmaiņas periodam no 2021. gada līdz 2027.gadam.

NAP2027 vadmotīvs ir "Paradumu maiņa – ceļš uz attīstību!". NAP2027 ir noteikti četri stratēģiskie mērķi: 1) produktivitāte un ienākumi, 2) vienlīdzīgas iespējas, 3) sociālā uzticēšanās un 4) reģionālā attīstība. NAP2027 stratēģiskie mērķi tiek īstenoti caur sešām prioritātēm un tām pakārtotajiem rīcību virzieniem un uzdevumiem.

NAP2027 noteikts mērķis - Zemes dziļu resursu apzināšana, izpēte, apsaimniekošanas plānošana vietējo resursu ilgtspējīgai izmantošanai un pārvaldība.

Vides politikas pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam (VPP2027)

Politikas plānošanas periodā no 2021. gada līdz 2027. gadam vides politikas mērķi nacionālajā līmenī ir pakārtoti Latvija2030 un NAP2027 (rīcības virziens "Daba un vide – "Zaļais kurss") ieviešanai.

VPP2027 **politikas mērķi** izriet no NAP2027 stratēģiskajiem mērķiem un vides aizsardzības prioritātēm periodam līdz pat 2030. gadam, bet klimata jomā līdz pat 2050. gadam, tie ir:

- 1) virzīties uz klimatneitralitāti un klimatnoturīgumu;
- 2) veicināt ilgtspējīgu resursu izmantošanu un pāreju uz aprites ekonomiku;
- 3) saglabāt un atjaunot ekosistēmas un bioloģisko daudzveidību;
- 4) samazināt piesārņojumu.

Vides politikas efektivitātes paaugstināšanai VPP2027 tiek izvirzīti 30 apakšmērķi.

VPP2027 vides politikas jomas:

- vides pārvaldības pamatsistēma (horizontālie jautājumi)
- valsts vides monitorings (Vides monitoringa programma 2021. - 2026. gadam)
- klimata pārmaiņas
- resursu efektīva izmantošana un aprites ekonomika, attiecas uz resursu efektīvu izmantošanu aprites ekonomikas principu ieviešanas kontekstā, aptverot ilgtspējīgu atkritumu un notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu, kā arī zemes dziļu izmantošanu. Apakšmērķis 4.2.: Veicināt ilgtspējīgu zemes dziļu resursu ieguvu un izmantošanu.
- gaisa kvalitāte un vides troksnis
- bioloģiskā daudzveidība
- ūdens pārvaldība un apsaimniekošana
- ražošanas un ķīmisko vielu pārvaldība
- radiācijas drošība

VPP27 ir noteikti šādi rīcības virzieni attiecībā uz zemes dziļu izmantošanu:

5. Rīcības virziens: Derīgo izrakteņu izmantošana aprites ekonomikas kontekstā un materiālu racionāla izmantošana
6. Rīcības virziens: Degradēto derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācija
7. Rīcības virziens: Nodrošināt lēmumu pieņemējus ar aktuālu ģeoloģisko informāciju
8. Rīcības virziens: Efektīva zemes dziļu izmantošanas procesa nodrošināšana

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas uzdevums Latvijā ir veicināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu vienlaikus aizsargājot dabu, vadīt dabas aizsardzības darbu no valdības līmeņa līdz pašvaldībām un iedzīvotājiem, kuru dzīvesveids ir cieši saistīts ar dabu, nodrošināt Latvijas starptautisko saistību izpildi, palīdzēt ārvalstu un vietējiem uzņēmējiem saskatīt prioritātes investīcijām un tehniskās palīdzības projektiem.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas stratēģiskie mērķi:

1. Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību;
2. Saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
3. Saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību;
4. Veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
5. Nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

10.KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Ņemot vērā, ka lokālplānojuma teritorija neatrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (Natura 2000), kā arī to, ka teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, kompensēšanas pasākumi lokālplānojuma teritorijas SIVN netiek paredzēti.

11. LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Lokālpilnojumā teritorija atrodas Latvijas Republikas vidus daļā, nerobežojas ar kaimiņvalstīm, īstenojot lokālpilnojumā un veicot teritorijā paredzēto darbību, pārrobežu ietekme nav iespējama.

12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI LOKĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

MK 23.03.2004. noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" nosaka nepieciešamību veikt lokālpilnojumā īstenošanas monitoringu. SIVN monitoringa ir sistematiskā vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt lokālpilnojumā realizācijas ietekmi uz vidi. SIVN monitoringa dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošus plānošanas dokumenta grozījumus.

Lai konstatētu lokālpilnojumā īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Mārupes novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vai arī EVA tīmekļa vietnē sagatavoto monitoringa ziņojuma formu vismaz vienu reizi plānošanas periodā jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) EVA.

Vadoties no labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumiem, EVA rekomendē pašvaldībai izvērtēt iespējas šo monitoringa ziņojumu apvienot ar plašākas apkārtnes teritorijas plānošanas monitoringu un/vai Mārupes novada teritorijas plānojumā īstenošanas monitoringu.

Veids, kādā jāveic plānošanas dokumenta SIVN monitoringa, ir atkarīgs no konkrētā lokālpilnojumā izstrādes mērķa (derīgo izrakstu ieguve un dīkšaimniecības izveide), apjoma (vietējas nozīmes plānošanas dokuments), lokālpilnojumā teritorijas esošās situācijas rakstura un citiem faktoriem.

Lokālpilnojumā īstenošanas monitoringa ziņojumu, vēlams, izstrādāt, ņemot vērā EVA ieteicamos metodiskos norādījumus, monitoringa ziņojuma formas paraugu un ņemot vērā indikatorus (2. tabula), kas atvieglos lokālpilnojumā īstenošanas ietekmes uz apkārtējo vidi izvērtēšanu.

2.tabula. Indikatori lokālpilnojumā monitoringa ziņojuma izstrādei, ņemot vērā lokālpilnojumā teritorijas plānoto attīstību

SIVN priekšmets	Ieteicamie indikatori
Vides troksnis	- Iedzīvotāju iesniegumi un ziņojumi par radīto vides troksni (pašvaldības dati, vides institūciju dati) - Veiktie vides trokšņa mērījumi (uzņēmuma dati) - Īstenotie prettrokšņa pasākumi (uzņēmuma dati)
Gaisa kvalitāte	- Iedzīvotāju iesniegumi un ziņojumi par putekļiem (pašvaldības dati, vides institūciju dati) - Īstenotie pasākumi putekļu izplatības mazināšanai (uzņēmuma dati)
Ūdensobjektu stāvoklis	- Nerīgas ūdensobjekta kvalitāte - Mākslīgo ūdensobjektu (dīķi) ūdens kvalitāte
Zemes resursi	Derīgo izrakstu ieguves apjomi

KOPSAVILKUMS

Lokālpārvaldības izstrāde uzsākta saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības domes 28.12.2024. lēmumu Nr. 42 (domes sēdes protokola Nr. 23 pielikums) "Par lokālpārvaldības izstrādes uzsākšanu nekustamā īpašuma "Lagūnas", Mārupes pagastā, Mārupes novadā (kadastra Nr. 80760140004), teritorijai" un apstiprināto Darba uzdevumu lokālpārvaldības izstrādei.

Lokālpārvaldības izstrādes mērķis ir noteikt derīgo izraktni ieguve kā atļauto teritorijas izmantošanu nekustamā īpašuma "Lagūnas" (kadastra Nr. 80760140004) teritorijā (atradnei "Lagūnas 2021.gads"), nekustamajam īpašumam atstājot spēkā Mārupes novada teritorijas plānojumā noteikto esošo funkcionālo zonējumu Lauksaimniecības teritorija (L).

Enerģētikas un vides aģentūra 07.04.2025. pieņēma lēmumu Nr. 10.2/17/2025 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu". Lokālpārvaldījumam veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots Vides pārskats.

Lokālpārvaldības izstrāde veikta saskaņā ar 14.10.2014. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un citu attiecināmu ārējo normatīvo aktu prasībām, un pašvaldības saistošajiem noteikumiem.

Nekustamajā īpašumā "Lagūnas" (kadastra Nr.80760140004) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 80760140007 paredzētajai darbībai - dīķu ierīkošana un derīgo izraktni ieguve ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots ziņojums (izstrādātājs SIA "Vides eksperti", 2023. gads). 2023.gada 20.jūlijā Vides pārraudzības valsts birojs (tagad Enerģētikas un vides aģentūra) sniedza atzinumu Nr.5-04/7/2023 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu dīķu ierīkošanai un derīgo izraktni ieguvei nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā (derīgs līdz 2026.gada 20.jūlijam). 2023.gada 2.oktobra Mārupes novada pašvaldības domes sēdē pieņēma lēmumu Nr.1 (domes ārkārtas sēdes protokols Nr.19) "Par paredzētās darbības "Dīķu ierīkošana un derīgo izraktni ieguve nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā" akceptēšanu.

Vides pārskatā apskatīts esošais vides stāvoklis lokālpārvaldības teritorijā un minētas iespējamās vides problēmas un ietekmes, kādas varētu rasties, īstenojot teritorijā plānoto darbību, tās novērtējot lokālpārvaldības 1. redakcijas izstrādes posmā pieejamās informācijas ietvaros.

Vides pārskatā galvenokārt tiek izvērtētas un pamatotas alternatīvas, kas izriet no teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumu risinājumiem – funkcionālais zonējums un tajā atļautie teritorijas izmantošanas veidi u.c. prasības, ko nosaka teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un to īstenošanas ietekme uz vides aspektiem.

Pamatojoties uz lokālpārvaldības risinājumiem, var izdarīt šādu lokālpārvaldības īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējumu vairākos aspektos:

1) Tiešā ietekme

Derīgo izraktni ieguve un dīķu izveide radīs tiešu ietekmi uz gruntsūdens līmeni, zemes virskārtu un ainavu. Šī darbība būtiski pārveidos teritorijas sākotnējo lauksaimniecisko raksturu.

Būs tieša ietekme uz augsnes struktūru un hidrodinamiku, īpaši gruntsūdens notecei un noturībai.

2) Netiešā un sekundārā ietekme

Pēc izstrādes dīķi tiks izmantoti rekreācijai, kas ilgtermiņā var veicināt vietējās ekonomikas attīstību. Ilgtspējīga zemes izmantošana pēc atradnes izstrādes un rekultivācijas.

3) Savstarpējā ietekme ar citām darbībām

Lokālpārvaldības teritorijā daļēji atrodas plānotā Rail Baltica dzelzceļa līnijas trase un autoceļa A5 pārbūves teritorija – iespējama ietekmju mijiedarbība ar šiem transporta infrastruktūras projektiem.

4) Īstermiņa, ilgtermiņa un pastāvīgā ietekme

- Īstermiņa ietekme (derīgo izraktni iegūšanas laikā): paaugstināts troksnis, putekļi, intensīva transporta plūsma.

- Ilgtermiņa ietekme (pēc teritorijas rekultivācijas): ainavas pārmaiņas, ūdensobjekti var kļūt par nozīmīgiem bioloģiskās daudzveidības elementiem.
- Pastāvīgā ietekme: teritorija mainīs izmantošanas veidu no lauksaimniecības teritorijas uz daudzfunkcionālu izmantošanu (dīķsaimniecība, rekreācija u.c.), kas ietekmē ekosistēmas un ainavu uz visiem laikiem.

Lokālplānojumā noteikti risinājumi teritorijā plānotās darbības ietekmes samazināšanai/novēršanai. Bez lokālplānojuma risinājumiem teritorijas attīstībā jāievēro ārējo normatīvo aktu prasības, IVN Ziņojums un Energētika un vides aģentūras atzinums par IVN Ziņojumu un Mārupes novada pašvaldības saistošie noteikumi.

Kompensēšanas pasākumi netiek paredzēti, jo lokālplānojuma teritorija neatrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*), kā arī teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi un sugas.

No lokālplānojuma teritorijā plānotās darbības īstenošanas nav iespējama pārrobežu ietekme, jo teritorija atrodas Latvijas Republikas vidus daļā un nerobežojas ar citām valstīm.

Vides pārskatā noteikti monitoringa pasākumi, lai novērtētu lokālplānojuma teritorijā paredzētās darbības īstenošanas ietekmi uz apkārtējo vidi.